

GLAS

KOT TEDNIK - OD 1. JANUARJA 1956 KOT POLTEDNIK - OD 1. JANUARJA 1960 TRIKRAT TEDENSKO - IZDAJA CP "GORENJSKI TISK" V KRANJU - UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR - GLAVNI UREDNIK: SLAVKO BEZNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Prve izkušnje

Med prvimi, kot je skoraj vsako leto, so tudi letos zaključili z letnimi občinskimi zbori člani sindikalnih organizacij prosvetnih delavcev. Konec decembra in v januarju so predvideni občinski zbori sindikalnih organizacij v ustanovah, v drugi polovici januarja, brž ko bodo znani rezultati gospodarjenja v gospodarskih organizacijah, pa so predvideni letni občinski zbori neposrednih proizvajalcev - članov sindikalnih organizacij po naših podjetjih.

Priloge za letošnje občne zbornice sindikalnih organizacij so zelo živahne. Sindikalne organizacije z veliko samozavestjo pripravljajo gradivo za te zbornice in skupno s članstvom razpravljajo ne samo o družbenih organizacijskih vprašanjih svoje organizacije, marveč se letos lotevajo najpomembnejših gospodarskih vprašanj, zlasti pa vprašanj družbenega standarda. To se je pokazalo zlasti na občinskih zborih prosvetnih delavcev. Pedagoški in prosvetni delavci so na svojih zborih dovolj navadno razpravljali samo o posameznih težavah v zvezi z učnimi načrti in podobno. Bolj kot kjer koli se je prav v njihovih vrstah ukoreninilo mišljenje, da o drugih zadevah (o nagrajevanju, stanovanjih in o drugem) sploh ni vredno govoriti oziroma, da je to vredno govoriti in predpisovati. Letos pa so z dokajšnjo samozavestjo razpravljali na nekaterih zborih zlasti o nagrajevanju in zahtevali pravičnejši način za honorarne ure in podobno. Spričo takih zahtev so morale nekatere občine že prislusniti tem zahtevam in rešiti stvari tako, kot jih samo življenje nakazuje.

Sindikalne organizacije naj bi razpravljale poleg drugega zlasti o življenjskih razmerah delovnih ljudi: o gradnji stanovanj, o socialni in zdravstveni službi, o družbeni prehrani, o uporabi prostega časa in podobno. Prav posebno pa naj bi se razpravljali o nujnejših, novih načinih nagrajevanja, o konkretnih oblikah razvoja komunalnega sistema v določenem kraju in podobno. Da bi bilo pripravljeno gradivo za občne zbornice stvarno in koristno za plodnejšo razpravo in najboljše zaključke pa pripravljajo tudi Okrajni sindikalni svet posebno gradivo. Iz 55 kolektivov oziroma podružnic (od 330, kolikor jih je v okraju) bodo skušali zbrati glavne ugotovitve o doseganju reševanju najpomembnejših vprašanj, o katerih naj bi potem razpravljali na občinskih zborih. To bo nedvomno v dokajšnjo pomoč sindikalnim organizacijam. Osnovna naloga občinskih zborov pa bo seveda usmeriti člane sindikalnih organizacij k notranjim problemom v gospodarstvu, v proizvodnji in v skrbi za izboljševanje življenjskih razmer. Izkušnje prvih občinskih zborov so pokazale, da je moč manjka uveljaviti in elastične prilagoditi potrebam ob enotnem, množičnem sodelovanju članstva sindikalnih organizacij.

O krajevnih konferencah SZDL v blejskem kotu Občani imajo besedo

Nove pobude in predlogi - Reševanje problemov v okviru sekcij

V tem tednu so se v krajih blejske občine zvrstile krajevne konference Socialistične zveze. Bile so v Gorjah, na Bledu, na Bohinjski Beli, zadnja pa v Ribnem. Člani SZDL so ob tej priložnosti izvolili nove krajevne odbore, pogovorili pa so se tudi o težavah v delu krajevnih organizacij. Z novimi organizacijskimi spremembami bo delo bodočih krajevnih odborov mnogo lažje in učinkovitejše, saj se bo celotna družbena dejavnost v prihodnje razvijala v okviru štirih krajevnih organizacij namesto v trinajstih, kolikor jih je bilo doslej v občini.

Tudi člani SZDL so se na volilnih konferencah izrazili, da bodo nove močnejše organizacijske enote omogočale uspešnejše delo. Na Bledu so izvolili nove krajevne odbore za Bled s podružnicami Rečica, Milno, Zasip; v Gorjah so izbrali novo vodstvo KO za Gorje s podružnicami Poljšica, Krnica, Laze, Spodnje Gorje in Podhom; na Bohinjski Beli pa nov odbor za domače naselje in za podružnico Kupljenik; krajevna organizacija Ribno pa združuje Selo, Bodešče in Koritno. Tudi na konferencah podružnic so se volivci zadovoljivo izrazili o novih organizacijskih oblikah in vsebini. Tovariša Franc Džak, predsednik občinskega odbora SZDL in

Janez Stigar, sekretar občinskega odbora, sta v razgovoru povedala, da so priprave na volitve že na podružnični, še bolj pa na krajevnih konferencah, zelo razgibale prebivalstvo. V raznih krajih so vzklile nove pobude za izboljšanje dela, izrečeni pa so bili tudi številni dobri predlogi in zamisli občanov. Vse gradivo, ki se je nabralo na konferencah in v času pred volitvami, bo občinski odbor skrbno proučil in najbolj pereče zadeve predložil v obravnavo občinskih konferenc, ki bo na Bledu predvidoma 20. januarja. Člani SZDL so zlasti na krajevnih konferencah govorili med drugim o dveh najpomembnejših in za sedaj tudi najpomembnejših zadevah, to sta:

združitve občin in združitve kmetijskih združenj. Oba problema so večinoma ocenjevali pravilno in razumno. Na Bledu se zlasti na združitve združenj za temeljito pripravljajo. V ta namen so tudi sklicali več posvetovanj, med njimi sestanek predsednikov združenj, združenih svetov ter upravnih vodstev združenj. Imeli pa so tudi posebni sestanki združenih svetov - na katerem so se zedinili za predvideno združitve.

Na vseh konferencah so bili člani Socialistične zveze seznanjeni z novo vsebino dela krajevnih odborov po sklepih in smernicah 5. kongresa ter o vlogi krajevnih odborov SZDL kot družbenih samoupravnih organov. Ze sedaj se je pokazalo, da bi vso problematiko v prihodnje lahko uspešno reševali v okviru sekcij, ustanovljenih za posamezna področja dejavnosti. Potrebo po ustanavljanju odborov ali sekcij v okviru krajevnih organizacij pravzaprav narekujejo same razmere na terenu.

Pisali smo že o načrtih za gradnjo »Spomenika revolucije« v Kranju in pričeli tudi sako makete. Vendar je bil prvotni načrt na podlagi širokih razprav v raznih organizacijah spremenjen in so namesto dveh večjih blokov sedaj na ploščadi predvideli tri bronaste skulpture, ki bodo ponazarjale tri najpomembnejša obdobja v delavskem gibanju. V nedeljo dopolne so si Kranjčani lahko ogledali osnutke skulptur v predvideni velikosti, ki so jih postavili v Parku Svobode, da bi kipar in arhitekt tako lahko določila lego in višino, ki bi kar najbolj ustrezala okolju.

Informativni sestanki v „Iskri“

Mnenja delavcev o stanovanjski gradnji in samoprispevku

Pisali smo že, da imajo v Iskri redne mesečne informativne sestanke, na katerih seznanjajo člane kolektiva o izpolnjevanju družbenega načrta in o ostalih proizvodnih in drugih pomembnih problemih. Tak sestanek so imeli tudi pretekli teden. Na njem so poročevalci seznanili člane kolektiva z izpolnjevanjem družbenega načrta v preteklih mesecih, nadalje s komercialnim poslovanjem podjetja in s perspektivami stanovanjske gradnje.

Prav v zvezi s stanovanjsko gradnjo so postavili pred vse člane kolektiva v Iskri tri vprašanja:

nja v obliki ankete. Prvo vprašanje je bilo: Ali menite, da je ObSS zavzel pravilno stališče, da naj v prihodnje občinski stanovanjski fond sodeluje pri gradnji vsakega stanovanja z 1 milijon dinarjev? Drugo vprašanje je bilo: Ali soglašate, da tudi podjetje z enako ali večjo vsoto sodeluje pri gradnji vsakega stanovanja? In tretje: Ali je pod temi pogoji pravilno, da tudi vsak interesent prispeva svoj delež h gradnji stanovanja?

Na prvi dve vprašanji je večina delavcev v Iskri odgovorila, da se strinja s stališčem sindikata. Precej je tudi delavcev, ki so pri-

pravljeno dati del svojih sredstev za gradnjo stanovanj, vendar se tu pojavlja problem, kako bodo prispevali sredstva za gradnjo stanovanj tisti, ki imajo razmeroma nizke osebne dohodke. Zanje bi moralo preskrbeti stanovanjska podjetja.

Ko so razpravljali o samoprispevku za stanovanjsko gradnjo, so nekateri menili, da bi bili s tem delavci, ki se nimajo stanovanj precej na slabšem v odnosu na tiste delavce, ki stanovanja že imajo, pa jim zanje ni bilo treba prispevati nobenih lastnih sredstev. Pri tem je prišlo do povsem nepotrebnih podtkanj in razburjanj, ki pa bi odpadla, če bi delavcem kdo pojasnil, da bo samoprispevek vsakemu delavcu povrnjen v obliki znižane najemnine. Na teh sestankih so delavci izrazili tudi željo, naj bi v prihodnje ne gradili več tako dragih stanovanj. Predvsem bi se dalo prihraniti precej sredstev na račun opreme. V stanovanja naj bi vgradili najnujnejše, vse ostalo pa naj bi si uredil vsak posameznik po svoji potrebi in možnostih. Tako bi se lahko zgradilo več stanovanj in tudi najemnina bi bila lahko nižja.

Informiranje delavcev o vseh pomembnih problemih v podjetju in komuni je nedvomno zelo ko-

ristna zadeva. Zato ne bi bilo odveč, če bi po zgledu »Iskre« podobne sestanke uvedla tudi druga večja podjetja. Te sestanke pa je treba seveda predvsem dobro pripraviti. Razen tega je treba poskrbeti, da se mnenja, ki jih delavci na teh sestankih povedo, tudi v okviru možnosti upoštevajo. Le tako bodo dosegli sestanki svoj namen.

OBRAZI IN POJAVI

Ondan, ko so v kranjskem »Storžiču« vrteli Hamleta, odlično mojstrstvo, ki sem jo videl že pred leti in sem se ponovnega srečanja z njo že teden prej veselil, se je moja zadnja seja nepričakovano zavlekla - tako da sem pozno prišel do svoje vstopnice. In ker stari slovenski predgovor je vedno velja - kdor zadnji pride zadnji melje - sem tudi jaz smlele v zadnji vrsti.

Danes konferenca

Zveze komunistov našega okraja

Kranj, 22. novembra

Na Okrajnem komiteju Zveze komunistov v Kranju so danes končali zadnje tehnične priprave za okrajno konferenco Zveze komunistov, ki bo jutri v dvorani OLO v Kranju. Osnovne organizacije Zveze komunistov po tovarnah, po mestih in vaseh so v zadnjem času izvolile 273 delegatov za to konferenco. Na konferenco je povabljenih tudi nad 40 gostov. Po uvodnem skupnem ple-

narnem zasedanju bo konferenca dva dni nadaljevala o vlogi in nalogah komunistov v nadaljnjem utrjevanju delavskega upravljanja. Posebna komisija bo pretresala splošni razvoj našega komunalnega sistema in družbenega upravljanja sploh. Tretja komisija pa bo posebej ocenila posamezne organizacijske oblike dela in druga politična vprašanja v okviru rasti organizacij ZK in njihove vloge pri nadaljnjem razvoju našega družbenega sistema.

Krajevni praznik v Podnartu

Ob obletnici prvih ljudskih volitev

V Podnartu letos že petič praznuje svoj krajevni praznik - obletnico prvih ljudskih volitev na območju sedanega krajevnega odbora Podnart, ki jih je sklical odbor OF v tretjem letu okupacije. V spomin na te volitve so si izbrali mesec november za krajevni praznik. Letos bodo praznovali od 22. do 29. novembra. Včeraj je DPD Svoboda izvedla šahovski turnir, jutri pa bo strelska družina »Stane Zagar« priredila strelsko tekmovalje. V popoldnevi bodo slavnostna seja KO Pod-

nart, po kateri bo žalna komemoracija pred spomenikom padlim na Ovsiahi, kjer bo sodeloval tudi pevski zbor »France Preeren« iz Kranja. Po žalnih komemoracijah bo v Kulturnem domu v Podnartu svečana akademija, za katero je pripravila lep program Svoboda iz Podnarta.

Ob zaključku praznovanja, na Dan republike, bo v Podnartu zborovanje Pionirskega odbora »Alojz Rakovec« in slovesen sprejem cicibanov v pionirsko organizacijo.

Kako naj posluje Stanovanjski sklad

Za živahnejšo stanovanjsko gradnjo

Pred sejo ObLO Kranj

Kranj, 24. novembra - Odborniki Občinskega ljudskega odbora v Kranju so prejeli gradivo za seboj obeh zborov, ki bo jutri, 24. novembra. Kot je predvideno, bodo na seji razpravljali o izpolnjevanju družbenega načrta v tej občini do septembra letos. O tem je že razpravljal posebej Zbor proizvajalcev. Na jutrišnji seji bodo prav tako razpravljali o letošnjih pridelkih in gospodarjenju na kmetijskih posestvih ter o predlogu ustanovitve občinskega socialnega centra. Največ pozornosti pa vzbujajo pravila o poslovanju stanovanjskega sklada te občine, ki bodo jutri predložena odbornikom v razpravo in sklepanje.

Sklad za zidanje stanovanjskih hiš je bil tu ustanovljen že pred dobrim mesecem. Namenjen je zlasti za kreditiranje stanovanjske gradnje, za dovršitev, za do-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Sproščena beseda

na zborih SZDL v bohinjski in radovljiški občini

Bohinj, 22. novembra - Ta teden so na sporedu konference organizacij SZDL. Prva konferenca je bila že v soboto, 19. novembra zvečer, v Polju. V nedeljo so bile konference v Stari Fužini in na Gorjušah. Udeleženci so povsod zelo sproščeno govorili o stvareh, ki so zanje važne. V Stari Fužini so zlasti govorili o živinoreji in o predvideni preusmeritvi sedanje pasme. Ob tem so se tudi strinjali za združitve njihove kmetijske zadruge v enotno zadrugo za ves bohinjski kot, ker smatrajo, da bi taka močnejša zadruga lahko več pomagala svojim članom kot je to bilo doslej. S predlogom za združitve njihove občine z radovljiško pa niso bili navdušeni. Imeli so pomisleke o poslovanju take občine in možnostih zapostavljanja oddaljenih krajev.

Radovljica, 22. novembra - Pred dnevi je bila krajevna konferenca SZDL v Begunjah, na Srednji Dobravi in v Ljubnem.

Danes pa bodo konference v Lescah, na Brezjah in v Mošnjah. V Begunjah so sprejeli sklep, da se dosedanja organizacija, kakor tudi organizacije v Dvorski vasi in Podgori združijo v enotni krajevni odbor SZDL. Na konferenci v Sr. Dobravi pa so precej govorili o prostorih za tamkajšnjo organizacijo. Sedaj, ko so v glavnem opravili vsa dela na vodovodu, so ljudje pripravljeni prispevati in delati tudi za ureditev prostorov za SZDL. Izrekli so se tudi za prispevke, da bi si tam čimprej nabavili televizor in uredili klubski prostor, kjer bi se sestajali ne le člani SZDL, marveč vaščani na sploh.

Konference osnovnih organizacij so ta teden tudi v jeseniški in kranjski občini, v okolici Zelenikov in drugod. Na vseh teh konferencah člani SZDL samokritično govorijo o komunalnih problemih, o dejavnosti družbenih organizacij in podobno.

Po starem vzgledu: Gospa, Hamlet, njena hčerka in jaz

Pravzaprav nisem mlet sam, ampak skupaj s neko gospo in njeno hčerko. Ko se je film pričel smo se spopadli: Gospa in njena hčerka s Hamletom, jaz pa z njunim dialogom. Bilo je navdvo prijetno. Najprej je gospa ponudila svoji hčerki zavojček bombonov. Od nje so postali vsi lirčni prizori malce sladki... Naenkrat pa se je gospe zadelo, da je njena hčerka lačna zato je odšla v bife

po sendviče, a se hip nato vrnila bi hčerki z opravičilom, da jih je tu zmanjkalo in da bo skočila samo do »Delikatese« ponje. Hamlet je naenkrat postal povsem nezanimiv. Tako je gospa odšla skupaj s Hamletom (ki je prav tedaj odhajal v Anglijo) in se z njim tudi vrnila iz Delikatese. Potem se je pričelo: med pogrebom Oselije sta ponžili prevega (ki je bil zaradi solz verjetno nekoliko slan), z zadnjim pa sta končali ob Hamletovi smrti. Gospa je zavzdihnila, bilo je zares turobno (zmanjkalo je sendvičev!).

Ko smo odhajali iz dvorane sem bil za nekaj nivojev in živčnih doživeti na boljšem in obsejala me je misel, da dandanes ljudje premalo pazijo na svojo ljubečnino. J. K.

Zanimanje je veliko

Bohinj - Delo Delavske univerze v Bohinju je popolnoma zaživelo. V prostorih osemletke se trikrat tedensko zbirajo odrasli dijakki srednje ekonomske šole, ki je začela prva z delom. Zanj je vladalo izredno zanimanje saj predavanja obiskuje 42 rednih slušateljev. Pripravljalni tečaj se je pričel tudi v srednji tehnični šoli - letni odsek, katerega posesta ni manj kot 54 delavcev iz bližnjih lesnoindustrijskih podjetij kot so

LIP Bled, »Elan« Begunje, »Jelka« Radovljica itd. V Bohinjski Bistrici so imeli redno vsak teden poljudno znanstvena predavanja iz različnih področij. Ta se bodo prihodnji teden pričela tudi v Bohinjski Cestnji in celo na Gorjušah. Ta teden bodo izvedli tudi tridnevni seminar za mlade člane Zveze komunistov. Istočasno pa je razpisana tečaj za mlade gospodinjice o sodobnem gospodinjstvu in zdravi prehrani.

TE DNI PO SUETU

PRED OBISKOM

Avstrijski listi so te dni objavili več člankov v zvezi z bližnjim obiskom jugoslovanskega sekretarja za zun. zadeve Koča Popovića na Dunaju. Kot je znano, bo državni sekretar Koča Popović prispel 24. novembra na tridnevni uradni obisk v Avstrijo. V splošnem listi ugotavljajo, da so se avstrijsko jugoslovanski odnosi v zadnjem času zelo izboljšali in bo zato tudi ta obisk lahko v tej smeri veliko prispeval.

POLITIČNI MANIFEST

Začasni narodni kongres Indonezije, ki zaseda v Bandungu, je sprejel politični manifest, v katerem je predvideno, da bo Indonezija vodila politiko ustvarjanja socialistične družbe ter prijateljstva z vsemi državami na svetu. Kongres je razen tega v celoti potrdil zamisli predsednika Sukarna o razvoju gospodarstva in razpravljal o osnovnih določbah predloga o 8-letnem gospodarskem razvoju države.

VOLITVE NA JAPONSKEM

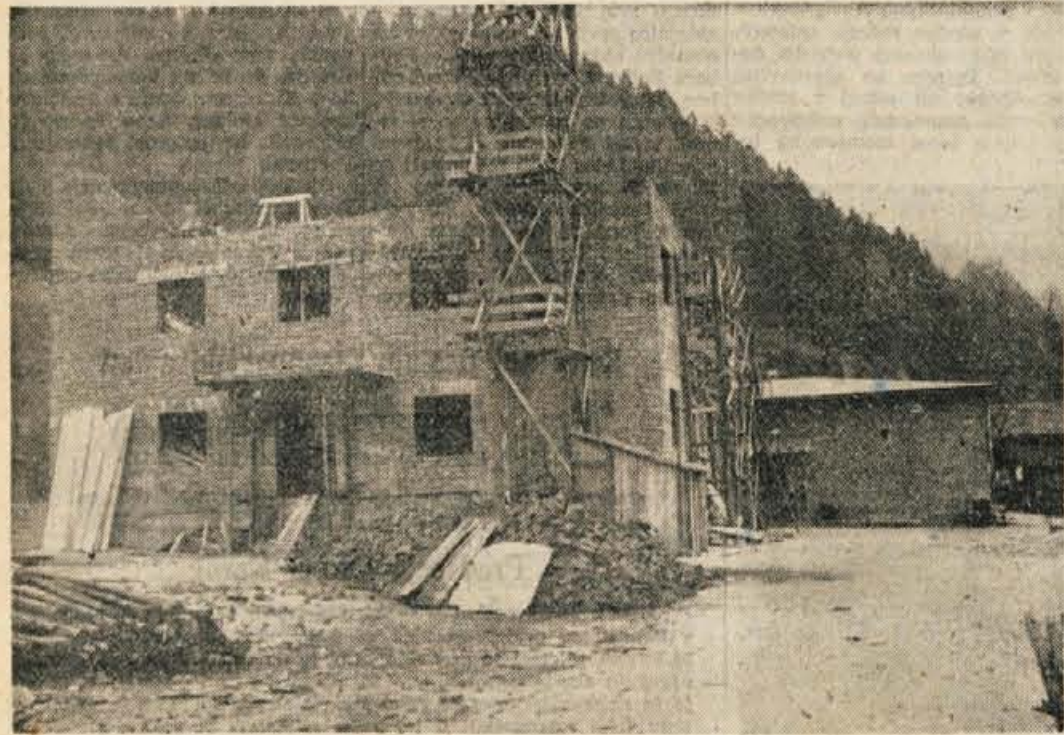
Končni uradni rezultati volitev v novi japonski parlament, ki ima 467 poslanskih mest, kažejo, da je vladajoča Liberalno-demokratska stranka dobila 297 mandatov, socialistična stranka 145, socialni demokrati 16, neodvisni 5, komunisti 3, ostale stranke pa 1 mandat.

DELO GENERALNE SKUPSCINE

Politični odbor OZN razpravlja o osnutku resolucije 11 držav — med njimi je tudi Jugoslavija — o razorožitvi. Posebni politični odbor OZN pa je odločil razpravo o razširivih Varnostnega sveta in Ekonomsko-socialnega sveta ter začel razpravljati o problemih palestinskih beguncev.

MACMILLAN V RIMU

V ponedeljek popoldne sta prispela v Rim britanski premier Macmillan in zunanji minister lord Home. Z italijanskimi državniki se bosta pogovarjala predvsem o odnošjih med obema evropskima gospodarskima organizacijama ter skupnim evropskim tržiščem. — Razpravljala bosta tudi o odnosih v okviru Atlantskega pakta, o problemih razorožitve ter o odnošjih med Vzhodom in Zahodom.

Na Hrušič so že 1954. leta pričeli preurejati in razširjati dom Svobode, vendar so morali gradnjo večkrat prekiniti zaradi pomanjkanja sredstev in drugih težav, čeprav so vaščani izredno veliko pomagali s prostovoljnimi deli. Ze pred leti so zgotovili manjšo sejno dvorano, 1. avgusta tega leta pa so odprli lep klubski prostor, kjer se vaščani, posebno pa še mladina, zelo radi zbirajo. Upajo, da bo še dve leti, ko bodo prestavljali 20-letnice ustrelive 42 talcev — Hrušičanov na Belem polju, dom v celoti urejen. V njem bodo velika dvorana, knjižnica s čitalnico, vsi potrebni društveni prostori, posvetovalnica za matere in otroke itd. Dom Svobode bo za Hrušičane, ki so na kulturnem področju zelo delavni (imajo svojo godbo na pihala, orkester, mladinski pevski zbor, dramsko skupino) pomembna pridobitev.

Uspela akcija državljanov v Gorjah

Pobudi naj sledi dejanje

Pred dnevi se je v Gorjah zbralo nad sto občanov in prebivalcev okoljskih naselij na letno konferenco Socialistične zveze. Zbrani člani SZDL so ob tej priložnosti obravnavali razna politična in družbena vprašanja, organizacijske zadeve ter komunalne probleme tega območja.

Bogata in zanimiva razprava je na konferenci opozorila na vrsto stvari in zadev, ki jih v Gorjah poskušajo rešiti. Po zaslugi nekaterih prizadevnih vaščanov in političnih organizacij so v Gorjah zlasti v zadnjem času že v marsičem napredovali. Gradnja šole v Gorjah je že nekaj let kamen spotike, toda kot kaže, v prihodnje ne bo več. Odkar je bil na pobudo političnega aktiva v Gorjah sprejet sklep o krajevnem samopriskpevu za gradnjo šole, priprav-

ve stalno napredujejo. Načrti za gradnjo so že pripravljani in na pomlad bodo že pričeli z delom. Zaras omembe vredno je prizadevanje žena na področju zdravstvenne vzgoje in prosvete, saj žene na lastno organizacijo prirejajo različne tečaje in podobno. Potrebna jim je le organizirana pomoč SZDL. Na konferenci so sklenili, naj se ustanovi pri krajevnem odboru sekcija za pomoč ženam.

Ze samo ta dva primera — je pa še vrsto drugih — potrjuje, da je treba zamisliti in pobude državljanov organizirano podpreti in seveda tudi skrbeti, da se dokončno in dosledno uresničujejo. Vsaših namreč manjka prizadevnih ljudi, ki bi takšne pobude organizacijsko usmerjali do končne uresničitve. Največkrat je prav od-

tega odvisno, kako bo v organizacijah potekalo delo. Organizacijski prijem in metode, ki se jih

poslužujemo pri izvedbi različnih nalog postajajo čedalje bolj pomembni.

Prijateljsko srečanje

Skofja Loka

Člani domače skupnosti škofjeloškega Dijaškega doma so minulo nedeljo obiskali člane domače skupnosti Vajenskega doma v Kranju. Z njihovimi gospodinjicami so se pomerili v šahu, streljanju in namiznem tenisu. Skofjeločani so v tem prijateljskem srečanju zmagali v namiznem tenisu in streljanju z zračno puško. Kranjčani pa v šahu. Po športnem srečanju so predstavniki obeh domskih skupnosti izmenjali mnenja o delu in uspehih domače skupnosti, ugotovili pa so tudi nekatere pomanjkljivosti. Povratno srečanje bo jutri, 20. novembra, v Skofji Loki. Tako oblika medsebojnega srečavanja in sodelovanja naj bi uvede tudi šolske skupnosti, ki odigravajo v sedanji reformirani šoli precejšnjo vlogo.

Poslovili smo se od najstarejšega jeseniškega svobodaša

Ze prejšnji teden so se Jeseničani poslovili od Franceta Hladeja, upokojenca jeseniške železarnice. Pokojni France Hlade je bil soustanovitelj prve Svobode na Gorenjskem, jeseniške Svobode. Pomagal je orati ledino kulturno-politične dejavnosti na Jesenicah in doprinesel k ustvaritvi prvih temeljev za delovanje današnje Svobode. Vseskozi je bil aktiven igralec in telovadec. Tudi po osvojitvi je bil med prvimi v društvu. Ker v društvu aktivno ni mogel delovati, je bil vsa leta član upravnega odbora, kjer je s na-

Na zadnji seji Občinskega ljudskega odbora v Kranju je bil na dnevnem redu tudi predlog o ustanovitvi občinskega socialnega centra. Pri tem gre za novo obliko socialne službe, ki naj smotrneje skrbi za posamezne mladoletnike ter razne druge socialno ogrožene osebe. To pa bo mogoče le, če socialna služba ne bo več v rokah administrativnih or-

ganov, temveč v rokah družbenih organov, saj je prav družba tista, ki je v celoti odgovorna za pravilno reševanje socialnih problemov. Center naj bi začel poslovovati v Kranju v drugi polovici leta 1961. Takl centri so bili pri nas do sedaj ustanovljeni le v nekaterih večjih mestih Srbije. — Priprave za to pa tečejo tudi v Celju in Mariboru, kjer prav tako kot v Kranju, čutijo potrebo po novi organizaciji socialne službe. — Jutri bodo o možnostih za realizacijo tega predloga razpravljali na seji ObLO Kranj.

Po vojni se je pri nas precej vkoreninilo mišljenje, da v naši družbi ne more in ne sme biti socialnih problemov, češ, da je že naš sistem urejen tako, da je za vse zagotovljen življenjski minimum. Toda vojna je brez dvoma pustila velike posledice, ki jih mnoge sirote, invalidi in številni drugi prizadeti posamezniki še danes čutijo. Hkrati pa tudi sedaj nastajajo novi socialni problemi, ki so posledica hitrega vsestranskega razvoja. Ob zapuščenju osamljenih kmetij in s preseljevanjem v industrijska središča nastaja cela vrsta težav za posameznike, zlasti za starejše ljudi. Posebne probleme prinaša

Pred obiskom

in minister Krelski priložnost izmenjati mnenja o mednarodnem političnem položaju in o dvostranskih odnosih. Ko avstrijski listi komentirajo bližnji obisk jugoslovanskega državnega sekretarja, razen redkih izjem, z zadovoljstvom ugotavljajo, da so se avstrijski in jugoslovanski odnosi v zadnjem času močno izboljšali. Glasilo socialistične stranke »Arbeiter Zeitung« pa še posebej opozarja da mora Avstrija izpolniti obveznosti, ki jih je prevzela z državno pogodbo. Tu misli predvsem na nekatere obveznosti gospodarskega značaja, pa tudi obvezo, da iz svojih arhivov izroči Jugoslaviji zgodovinske dokumente, ki se nanašajo na tista jugoslovanska področja, ki so bila svoj čas pod Av-

strogrsko. S tem v zvezi ostro obsoja stališče nekaterih nacionalističnih in desničarskih listov, ki uprizarjajo kampanjo proti izpolnjevanju teh obveznosti. V zvezi z določili državne pogodbe je treba rešiti tudi problem koroških Slovencev. O teh problemih se je minister Krelski pretekli teden pogovarjal z delegacijo koroških Slovencev. Gre predvsem za izpolnjevanje 7. člena državne pogodbe, ki govori o narodnostni enakopravnosti in uporabi slovenskega jezika v uradih in šolah. V vsakem primeru bi ureditev tega problema prispevala k še tesnejšim odnosom med obema državama. Slovenska manjšina v Avstriji bi lahko postala most med obema sosednima državama.

Po obisku na Dunaju bo državni sekretar Koča Popović tudi na uradni obisk v Italijansko vlado. To bo prvi obisk državnega sekretarja v Italijo. Z ozirom na to, da so se odnosi med Jugoslavijo in Italijo že doslej odvijali v vzdušju medsebojnega razumevanja in da je sodelovanje med obema državama čedalje bolj intenzivno in raznoliko, bo obisk Koča Popovića te odnose lahko samo še bolj okrepil in spodbudil nadaljnjo razširitev stikov v obojestransko korist. Urejanje in krepitev naših odnosov s sosednjima državama Avstrijo in Italijo bo nedvomno pomemben prispevek v prid okrepljene miru in mirovljubnega sodelovanja v tem delu sveta.

Začela se je množična krvodajalska akcija na Gorenjskem V Žireh so se dobro odrezali

Do konca decembra pričakujejo po vseh naših krajih 5000 prostovoljcev

GORENJA VAS, 22. decembra — Danes je že drugi dan, ko tukaj deluje posebna ekipa ljubljanskega Zavoda za transfuzijo krvi. Kot

je predvideno, naj bi v Gorenjski vasi v treh dnevih pregledali 510 prostovoljcev. Včerajšnji, prvi dan, je prišlo na pregled 192 prostovoljcev, od katerih je bilo 168 odobrenih za oddajo krvi. Po sedanjih izglelih bo ta načrt še znatno prekoračen. Javljajo se neprimerno več ljudi kot prejšnjega leta. Zlasti je več moških. Prav tako so se letos bolj zavzele za to akcijo vse družbene organizacije ter organizacije rezervnih oficijev, Zveze borcev in druge.

Akcija za oddajo krvi v našem okraju je najprej začela v Žireh, kjer so že v petek, 18. novembra, pregledali 186 prostovoljcev, kar je bilo znatno iznad prejšnjih predvidevanj. Ljudje so prihajali iz vseh oddaljenih vasi. Tako so se v Žireh, kot prvi v našem okraju, zelo dobro odrezali. Iz Gorenjske vasi bo ekipa odpovala v Skofjo Loko, kjer bo poslovala 24. novembra, za tem pa v Železniki, kjer bo 25. in 26. novembra. Potem bo akcija nadaljevala v Bohinju, v Cerkljah, na Jesenicah itd. Skupno je predvideno, da se bo letos po vseh krajih Gorenjske javilo za oddajo krvi 5.000 ljudi. Upoštevajoč še potrebe transfuzijske službe na Goliniku, ki jo oskrbujejo prostovoljni krvodajalci iz Tržiške in deloma tudi iz kranjske občine, je predvideno, da bo letos celotna akcija zajela približno 6.000 prostovoljnih krvodajalcev.

TUDI V ŽELEZARNI ODBOR RK

Jesenice — Pretekli teden so v Železarni Jesenice ob pomoči sindikata in uprave podjetja ustanovili aktiv Rdečega križa. Novoustanovljeni aktiv RK, katerega predsednik je tovariš Boris Himeljak, bo delal popolnoma samostojno, to je ločeno od ostalih služb. Naloga tega aktiva bo, s predavanji in sestanki seznanjati člane kolektiva o pomenu te humane organizacije in kar je glavno, skrbeti za člane kolektiva. Pomembno vlogo bo moral odigrati prav sedaj, ko so v teku priprave za krvodajalsko akcijo na Jesenicah.

O SOLSTVU

Na pobudo Občinskega odbora SZDL v Kranju bo v dvorani OLO v petek, 25. novembra ob 16. uri, posebno predavanje o našem šolskem sistemu in o izobraževanju sploh. Predaval bo predsednik Zveze delavskih univerz Slovenije tov. Ivo Tavčar.

Tekmovanje pionirjev zadružnikov zaključeno 2799 tekmovalcev

Pionirski odred „Tomaž Godec“ iz Bohinjske Bistrice najboljši

Tako kot drugod po Sloveniji, so tudi v kranjskem okraju končali z enoletnim tekmovanjem pionirjev zadružnikov. Pred kratkim se je v Kranju sestel odbor, ki je vodil to enoletno tekmovanje pionirskih šolskih zadrug pri Zvezi prijateljev mladine okraja Kranj. Odbor je ocenil rezultate in predlagal nagrade za najboljše pionirske zadružne aktivne. — Delo pa ni bilo lahko. Zanimanje za tekmovanje je namreč obsegalo organizacijska kmetijska vprašanja, polzkušništvo v kmetijstvu, kot n. pr. za žitarice, travo, krompir in drugo, nadalje gozdarstvo, sadjarstvo, vrtinarstvo, tehnični pouk in drugo.

V tekmovanju je sodelovalo 52 pionirskih zadrug z 2799 pionirji, od tega 1534 pionirjev — zadružnikov. V času tekmovanja je tekmovalcem pomagalo 218 odraslih, od tega 131 predavateljev, 22 kmetijskih strokovnjakov in drugi.

Skupno so uredili 34 šolskih vrtoč in dvorišč, pogozdili so 34 hektar gozda z 32.206 sadikami, pomagali kmetijskim posevcom pri pobiranju krompirja, pomagali so pri raznih vaških delih, zbirali so star material itd. V tem tekmovanju se je najbolj izkazala pionirska zadruga Pionirskega odbora »Tomaž Godec« iz Bohinjske Bistrice. Za drugo mesto so določili PO »Staneta Rozmana« z Bleda in za tretje mesto PO »BAR« iz Gorenjske vasi. Ta dva odreda bosta prejela republiški nagradi v vrednosti 50.000 dinarjev. Okrajno nagrado do 22.000 dinarjev pa bodo prejeli pionirski odredi s Senturske gore, Ribnega,

Lučine, Koprivnika, Zirovnice in Ljubnega. Manjšo nagrado od 10 do 15 tisoč din pa bodo prejeli naslednji odredi: Bohinjska Bela, Primskovo, Cerklje, Poljane, Visoko in Predvor ter pionirska zadruga »Toneta Čufarja« ze Jesenic. Nagrado od 7 do 10 tisoč din pa so določili še za pionirje osemletk v Lesah, Radovljici, Koronki, Beli, Strazišču ter za osemletke »France Prešeren« in »Stane Zagar« iz Kranja. Več manjših nagrad pa bodo prejeli tudi druge zadruge in odredi, ki so tekmovali.

Zastopnike pionirskih odredov z Bleda in Gorenjske vasi bo sprejel predsednik LRS Miha Marinko, zastopnika zmagovalnega odreda pa predsednik Tito. Za vse ostale pa bo pred praznikom, 29. novembrom, v avli OLO v Kranju svečan sprejem, ki ga bo priredila OZZ Kranj in Zveza prijateljev mladine, skupno z drugimi organizacijami. Nagrade bo pionirjem oziroma zastopnikom odredov in zadrug podelil predsednik OZZ Kranj Martin Košir.

Socialni centri - nova organizacijska oblika za vzgojo ogrožene mladine

stanovanjska stiska v mestih in prehitre socialne spremembe, ki nastajajo, ko se ljudje — kar čez noč — znajdejo v povsem novem okolju in v drugačnem odnosu do skupnosti. Vse to povzroča pri posameznikih določene materialne, moralne in duševne spremembe, ki imajo večje ali manjše posledice.

Hitro gospodarski vzpon v zadnjih letih je zagotovil možnost za hitrejšo povečanje osebnega in družbenega standarda naših ljudi. Toda problemi socialne službe se vzporedno s tem ne zmanjšujejo. Z dvigavanjem splošne življenjske ravni in zaradi naglih socialnih in družbenih sprememb, obstaja tudi možnost da so posameznikom, ki iz kakršnihkoli vzrokov niso deležni izboljševanja življenjskih pogojev, nudi posebna pomoč. Zahteve te službe preraščajo sedanji okvir socialnega varstva. Sedanja služba socialne zaščite v občini je v glavnem omejena na upravni aparat. Uslužbenec so preobremenjeni s pisanjem raznih aktov in z drugim administrativnim delom. Za zahtevnejše delo nimajo niti časa. Tako ima služba za socialno varstvo pri ObLO Kranj sedaj 580 dopisov, ki obravnavajo naj-

različnejše negativne pojave in probleme. V največ primerih gre za socialno ogrožene otroke in mladoletnike ter za njihove starše. Pri tem pa še niso upoštevani otroci pod skrbništvom, otroci padlih borecev, delo pri varstvu odraslih (invalidov, materialno ogroženih, starejših in onemoglih, bolehnih itd.).

Zaradi tako različne tematike je čutili potrebo po posebni vrsti strokovne socialne službe, ki bi se zavzela za probleme (posameznikov ali skupine ljudi), ki se pojavljajo na področju socialnega varstva. Poleg proučevanja posameznih negativnih pojavov naj bi iskala tudi možnost za pravočasno preprečevanje težav, še preden bi se te odrazile pred družbo. V okviru socialnega centra naj bi poslovala tudi Poklicna posvetovalnica, ki v Kranju že deluje in je samo v letošnjem letu svetovala 730 mladoletnikom ustrezen poklic.

Sedanje potrebe kažejo, da naj bi center proučeval predvsem potrebe vzgojno in moralno ogroženih mladih ljudi. Prav tako naj bi center prevzel skrb nad rejsko službo, to je skrb nad tistimi otroci, ki so brez staršev ali so bili iz kakršnihkoli drugih vzrokov dani v skrbništvo tujim ljudem. Posebna pomena naj bi bila preventivna socialna služba. Ta bi med drugim tudi strokovno pomagala upravnim organom, šolam, stanovanjskim skupnostim, družbenim organizacijam in vsem drugim organom, ki pomagajo reševati socialna vprašanja.

Ob desetletnici kranjske Obrtne zbornice

Hiter razvoj obrti naj se prilagodi določenim potrebam kraja

V ponedeljek, 21. novembra popoldne, je bila na Stari pošti v Kranju slavnostna seja v počastitev 10-letnice obstoja kranjske Obrtne zbornice. Te pomembne svečanosti sta se med drugim udeležila tudi predsednik zvezne Obrtne zbornice Tone Fajfar in podpredsednik republiške Obrtne zbornice Polde Potočnik.

Navzoči so bili najprej seznanjeni z delovanjem zbornice in razvojem obrti v tem obdobju.

Ne glede na težave, ki so se pri razvoju obrti v zadnjih desetih letih pojavljale, je obrt kot celota, posebno pa še družbena,

dosegla velik napredek, ki je posebno viden v obdobju izpolnjevanja petletnega perspektivnega načrta 1957/1961. — V dokaz tega vzpona le nekaj podatkov: leta 1950 je bilo 1656 obrtnih obratov, od tega v družbeni obrti 181 in v zasebni obrti 1461. Do danes se je stanje spremenilo, tako da je skupaj 1419 obrtnih obratov, od tega 203 v družbeni obrti, povečanje za 12,1 odstotka, v zasebni obrti pa je 1216 obratov, zmanjšanje za 17,56 odstotka. Zmanjšanje števila obrtnih obratov pa ne pomeni zmanjšanje kapacitet v obrtništvu, saj nam število zaposlenih da ugodnejšo sliko.

Vrednost obrtniške proizvodnje in storitev bo znašala v kranjskem okraju leta 1960 približno 9,5 milijarde dinarjev, od tega v družbeni obrti 7,5 milijarde, v zasebni pa za 2 milijardi dinarjev.

Samo teh nekaj podatkov nam kaže na uspeh v obrti, ki je tesno povezana s splošnim gospodarskim napredkom na vseh področjih družbeno ekonomskih dogajanj.

Predsednik zvezne zbornice Tone Fajfar je med drugim poudaril, da naj bodo zbornice tisti družbeni organi, ki naj skrbijo za hiter nadaljnji razvoj obrtništvu na določenem področju, pri čemer ne smejo pozabiti na prilagoditev potrebam posameznih krajev. Dejal je, da bi morale konkretno politiko obrtništvu voditi za svoja področja posamezne občine.

Za nesebično delo pri razvoju kranjske Obrtne zbornice in za napredek obrti sploh, so najzaslužnejši člani prejeli ob zaključku slavnostnega dela te seje, skromna priznanja. M.F.

Pred sejo ObLO Kranj

(Nadaljevanje s 1. strani)

zidavo oziroma za kreditiranje večjih popravil obstoječih stanovanjskih hiš in stanovanj, ter za kreditiranje gradenj komunalnih objektov, ki so s stanovanjsko gradnjo v neposredni zvezi.

Predlog pravil predvideva, naj bi bili razpisni posojili za vse posilice enaki tako za podjetja in organizacije kakor tudi za zaposlene delavce. Toda prednost bo imel tisti, ki bo nudil višjo obrestno mero, krajšo odplačilno dobo in ki bo nudil večjo lasno udeležbo pri gradbenih stroških.

Hkrati pa predlog predvideva prednost tudi takemu graditelju, ki bo z načrti dokazal ekonomičnejšo gradnjo in ki bo v najkrajšem roku zagotovil stanovanje. Seveda bo upravni odbor sklada vsako leto vnaprej določil merila, kolikšen del sredstev naj se na primer uporabi za posojila stanovanjske gradnje v družbeni, v zadrugi ali v individualni gradnji. Interesenti za posojila naj bi se javljali ob vsakoletnih natečajih, ki jih bo v imenu sklada razpisovala Komunalna banka, pri kateri bodo sredstva naložena. V stanovanjski sklad se bodo zbirala vsa sredstva za stanovanjsko gradnjo, in sicer redni prispevek gospodarskih organizacij, amortizacija (najemnine, hišnine, obresti in podobno). Pravila sklada določajo pravice in dolžnosti upravnega odbora tega organa pri dajanju posojil, pri oddajanju in propadanju hiš in stanovanj, pri razpisovanju natečajev in podobno. — l.e.

„Vino“ Kranj ob desetletnici delavskega samoupravljanja

Letos že za 320 milijonov prometa

V minulem tednu je delovni kolektiv podjetja „Vino Kranj“ praznoval 10-letnico delavskega samoupravljanja. Na svečani seji so pregledali in ocenili delo in uspehe samoupravljanja in prikazali razvoj podjetja od ustanovitve do danes. Uspehi res niso majhni, zato je bila odločitev, DS, da nagradi s skromnimi nagradami tiste člane kolektiva, ki so več kot 10 let delovali v podjetju povsem pravilno. Na slavnost so povabili tudi upokojeince, nekdanje člane kolektiva.

Podjetje „Vino Kranj“ je spadalo prvotno pod upravo podjetja

„Vino Ljubljana“, vendar se je kasneje osamosvojilo. Do 1948. leta je podjetje gostovalo v najetih prostorih. Istega leta se je podjetje operativno priključilo tudi nacionalizirano gostinsko podjetje „Pri starem Mayerju“, kasneje pa še več drugih. Pridobljena osnovna in obratna sredstva so se stalno večala, naglo pa se je večal tudi promet podjetja. Tako so imeli v letu 1948 okoli 46 milijonov prometa, za letošni pa ga predvidevajo že 320 milijonov. Od prvotnih 5 zaposlenih, se je število povečalo na 49 ljudi, njihovo delo pa že od ustanovitve, to je od 1947. leta, vodi tov. Stane Likar.

Nič več „krampačev“

Nesreče zaradi pomanjkljivosti orodij

V podjetju Jelovica v Skofji Loci stalno izboljšujejo higiensko-tehnično zaščito delavcev. Sedaj prehajajo že v drugo fazo dela higiensko-tehnične varnosti. Tu mi-

slimo predvsem na vprašanje lesno obdelovalnih orodij za stroje. Za utorjenje večjih utorov v lesu uporabljajo, tako kot v drugih podjetjih lesne stroke, sekala z vstavljentimi rezili, ali tako imenovane „krampače“. Ta orodja pa so zelo nevarna. Nevarna zato, ker rezila niso zavarovana in delavec lahko v skrajnem primeru izgubi več prstov ali celo roko. Rezila, vstavljena v sekala so navadno neizkušena, napravljena proti predpisom, v domači mehanični delavnici. Nezgoda s takim orodjem, napravljenim na „črno“, se je pripetila prav v zadnjem času. Zato so v podjetju sklenili, da bodo omenjena orodja zamenjali z novimi, pri katerih je možna le minimalna nesreča. Večjo količino teh orodij bodo nabavili pri tvrdki OPOLT v Nemčiji in jih bodo dobili že v letošnjem letu. S tem se bodo v podjetju izognili nesrečam, ki bi prav gotovo še nastajale, delavci pa bodo veliko lažje in z večjim veseljem delali.

Prav bi bilo, da bi vsa podjetja lesne industrije odstranila iz proizvodnje te nevarne „krampače“ in jih nadomestila z novim varnejšim orodjem.

„Za deset dinarjev bonbonov, prosim“

Trgovska morala pod mikroskopom

Take zgodbe niso nove — najmanj toliko so stare kot trgovina. Toda ta se je pričela zadnjič, ko smo s prijatelji hodili po Gorenjski in ko smo si v neki zakotni trgovinici ob majhnem dečku, ki je kupil za 10 dinarjev bombonov in ki so mu jih kar odšteli, domislili, da bi še mi preizkusili poštenost naših trgovcev. Pravzaprav le v majhno poštenost. Vendar če ji globlje pogledamo v obraz konec koncev le ni tako majhna.

Kamorkoli smo prišli smo si v bližnji trgovini zaželeli za nekaj dinarjev bonbonov — navadno zelenih mentolovih; če pa teh ni bilo smo segli tudi po drugih. Največkrat so nam jih kupovali majhni otroci, večših pa smo tudi sami stopili v trgovino in čestokrat slišali marsikatero pikro na račun naših 10 dinarjev. Končno, zakaj ne bi smel človek kupiti samo za 10 dinarjev. Rezultati naše drobne trgovske ankete:

• V Železnikih nam je iz bližnje Slaščičarne mala Mejca Cernaga prinesla za 10 dinarjev 25 gramov bonbonov — toda že v trgovini v Lušah so nam povedali, da bi jih moralo biti najmanj 30 gramov.

• Francka Vilman (10 let) in Ivan Skomlavec (4 leta), sta v trgovini Delikatessa v Mojstrani dobila za 10 dinarjev 16 oziroma 14 bonbonov.

• Na Jesenicah smo v trgovini Koloniale za 10 dinarjev dobili naslednje število bonbonov: Irena Strajner (6 let in pol) 9, Drago Višnar (6 let) 11, Barbara Perne (3 let in pol) 10 bonbonov.

• V Kranju smo z našo anketo zastavili na široko. V trgovini Koloniale na Titovem trgu je Pavle Porenta dobil za 10 dinarjev 8, naš kolega novinar pa za isti denar 7 bonbonov. V trgovini Oskra prav tako na Titovem trgu sva

s prijateljem dobila isto število bonbonov kot najin prijatelj Drago Sajin. V Slaščičarni Sink pa sva s prijateljem dobila za 10 dinarjev 11 mentolovih bonbonov, tu teh niso stehali niti prešteli. V Delikatessi so ob najini prošnji, ko so nama tehnično bonbone pikro pripomnili, da se norčujeva iz njih.

• Na Golniku pri Kranju so malemu Srečku Mežnarju natehtali za 15 dinarjev 9 bonbonov, mali Marici pa 10.

S prijateljem sva potem vsemu navkljub stehala en sam bonbon: skoraj pol dkg ima. Za onkraj ceste pa sva za 10 dinarjev dobila komaj 7 bonbonov — skupaj približno 23 gramov, a morala bi jih dobiti, če računamo po najvišji prodajni ceni, vsaj 34 gramov — torej sva bila oškodovana pri 10 dinarjih približno za 2 bonbona ali dobra 2 dinarja in pol. Marsikje

Tudi Francka in Ivan nista zadovoljna — gre za razliko dveh bonbonov

po naših trgovinah za take majhne vsote sploh ne tehtajo, ampak odločajo „po obrazu“. Vendar, če sem jaz za to vsoto prejel 11 namesto povprečno 8 ali 9 bonbonov, jih je moj naslednik prejel samo 6 ali 7. Sicer trgovina ne bi šla. Vsa ta naša akcija je pokazala, da se zdi našim trgovcem vsota 10 dinarjev tako nepomembna, da se še tehtati ne splača. Vse to pa kaže, da naša trgovina še vedno raje prodaja malo za visoke vsote, kakor pa veliko za majhne vsote.

To je le droben utrinek iz množice, ki mu posvečamo večših pozornosti. Kljub temu, da je tako neznamenat, pa nosi s seboj mnogo nezdružljivega z našo družbeno skupnostjo.

Koristno delo

Bobinška Bela
Gasilci tega kraja so pod Slapom Sušica na Požarju zgradili večji vodni bazen, ki bo služil kot rezervoar vode v primeru požara. Z deli so zaključili v nedeljo, 20. novembra. Vodni bazen so zgradili gasilci največ s prostovoljnimi deli, nekaj pa je prispevala tudi gasilska zveza. Z izgradnjo tega bazena je bilo opravljen vznes koristno delo, saj so dosedanje izkušnje pri požarih pokazale, da so bile čestokrat posledice prav zaradi pomanjkanja vode precej večje.

• Obsežna stanovanjska gradnja na Hrvaškem. Letos so na Hrvatskemu investirali za stanovanjsko gradnjo v družbenem in zasebnem sektorju nad 27,3 milijarde dinarjev.

• Razprave o morebitni združitvi podjetij „Tobi“ in „Himo“. Mariborsko podjetje „Hidromontaža“ in podjetje „Tobi“ iz Bistrice pri Mariboru naj bi se po nekaterih predložitih združitvi v novo močno podjetje, ki bi obdržalo sedanji proizvodni program obeh samostojnih podjetij.

Srečko in Marica prestevata bonbone — Prvi jih je našel 9, druga pa 10

GOSPODARSKE VESTI

Pred dnevi so odpehali s posebnim vlakom iz Zagreba iz podjetja „Rade Končar“ v Sovjetsko zvezo drugi del pošiljke 180 transformatorjev — v vrednosti 320.000 dolarjev.

Združeno podjetje „Dalmacija“ cement namerava zaprositi za naslednjem natečaju Jugoslovanske investicijske banke za 5 milijard 300 milijonov dinarjev kredita za rekonstrukcijo in prehod na proizvodnjo umetnega cementa. Po rekonstrukciji bi se povečala sedanja proizvodnja od 430 tisoč ton navadnega cementa na 750 tisoč ton umetnega cementa.

Dve vrsti tarif za PTT bodo v veljavi že v najkrajšem času. Tarifi bosta ločeni za splošne storitve, ki jih bo določala skupnost Jugoslovanskih PTT podjetij v sporazumu z ZIS in krajevne ta-

rife za tisti del storitev, ki se začnejo in končajo na ozemlju enega podjetja. Krajevne tarife bodo določali delavski sveti PTT podjetij v sporazumu z ljudskimi odbori.

Letos je bilo v Jugoslaviji odprtih 17 novih fakultet, katerih skupno število se je s tem zvišalo na 77. To je za 57 fakultet več, kot jih je imela Jugoslavija pred drugo svetovno vojno.

Tovarna „Celuloze“ iz Medvode se pripravlja na razširitev svojih obratov in modernizacijo proizvodnje v papirnici v Goricanah. Na površini 77.000 kvadr. metrov bodo zgrajeni novi objekti, celotna vrednost gradbenih del, ki bi morala biti končana v treh letih, pa znaša 800 milijonov dinarjev; skupno z opremo bo nova investicija znašala 3 milijarde dinarjev.

Iz poročila na Okrajni konferenci ZK

Pravilna pot

Danes, v sredo, 23. novembra, bo v Kranju začela z delom konferenca komunistov okraja Kranj, ki bo trajala dva dni. Tu objavljamo nekatere izvirke iz poročila za to konferenco, ki prikazuje delovne uspehe organizacij ZK v splošnem družbenem in gospodarskem razvoju.

Izkušnje zadnjih dveh let so pokazale, da ni moč računati na trajno učinkovitost tistih gospodarskih ukrepov in ciljev, ki so plod tehnokratske ali celo birokratske računice in niso v soglasju s potrebami razvijanja in utrjevanja materialne osnove, ki jo terja sistem socialistične demokracije.

Vloga Zveze komunistov v organih delavskega samoupravljanja je prav spričo takih ugotovitev izredno važna in pomembna. Delavsko samoupravljanje je tisto toriče dela osnovnih organizacij, kjer pridejo najlaže do izraza načela socialistične demokracije.

Pri vsebinski rasti organov delavskega samoupravljanja je vloga Zveze komunistov neoporna in izredno pomembna. — Konkretne rezultati pa se kažejo v doseženih gospodarskih uspehih našega okraja v zadnjih letih. Vrednost bruto

produkta se je na primer dvignila za okroglo 19 milijard dinarjev (od okroglo 102 milijard v 1958. letu na 121 milijard letos). Največji delež pri tem je dosegla industrija, ki je povečala bruto produkt od 79 na 94 milijard dinarjev. — Prav tako se je narodni dohodek okraja povečal od okroglo 35 milijard v 1958. letu na 41 milijard dinarjev letos. Ti uspehi so tem večji, ker so doseženi z minimalnim povečanjem števila zaposlenih delavcev, in sicer od 26.856 na 27.488. To je omogočilo tudi nenehno dviganje delovne storilnosti in seveda vzporedno povečanje osebnih dohodkov zaposlenim. — Prejemki zaposlenih so od 1956. do vključno 1959. leta naraščali letno v povprečju za 22,8%, kar je kljub rahlemu naraščanju cen vsekakor pomenilo nenehni dvig realnih dohodkov.

Hkrati s dviganjem normalnih

in realnih dohodkov zaposlenih, pa se je v zadnjih letih zelo dvignila tudi investicijska dejavnost, in sicer od okroglih 2816 milijonov dinarjev pred dvema letoma, na skoraj 4 milijarde letos in to zlasti za družbeno gradnjo.

Da so v tako kratkem obdobju doseženi toliki uspehi je dokaj prispevalo tudi nagrajevanje po učinku, ki se je že uveljavilo v večini naših gospodarskih organizacij. Naslednji element, ki je bistveno pripomogel k tem uspehom je nadaljnji proces decentralizacije delavskega samoupravljanja in decentralizacija na ekonomski enote. To je proces, ki je sicer šele na začetku svojega razvoja, ki pa prav spričo dosedanjih uspehov kaže, da bo v perspektivi odprl še neslutene možnosti razvoja.

Vsi ti uspehi v gospodarstvu so predvsem rezultat uspešnega sistema delavskega samoupravljanja. To je predvsem rezultat sistema, ki je v danih pogojih razvil iniciativno in osebno zainteresiranost delavcev do tolikšne stopnje, kot je ni mogel razviti no-

beden kapitalistični sistem. — Ta razvoj je hkrati dokaz, da je Zveza komunistov pravilno ravnala, ko je vseskozi utrjevala in razvijala organe delavskega upravljanja kot samostojne družbene organizacije neposredne socialistične demokracije.

— — —

Vzporedno z razvojem delavskega samoupravljanja so komunisti zelo aktivno sodelovali pri uveljavljanju komunalnega sistema. Pri tem je važno, da so komunisti razumeli, da razvijanje komunalne ureditve in vseh ostalih oblik socialistične demokracije ni samo sebi namen, temveč da je to le sredstvo za stvarno samoupravljanje in za dejansko izboljševanje materialnega in kulturnega stanja ljudi. Zato se je v zadnjih dveh letih zelo razširil krog državljanov, ki aktivno sodelujejo v organih družbenega upravljanja, kjer jih je danes že več kot 9000. Toda ob tem se pred komuniste v teh organih postavlja glavno vprašanje in sicer, kako tem organom nakazovati pravo vsebino in jim zagotoviti uspešno delo.

Posebno poglavje v poročilu zavzema pregled dela komunistov pri uveljavljanju v sindikalnih in mladinskih organizacijah pri utrjevanju zavesti državljanov, da vse bolj samozavestno nastopajo na zborih volivcev in na drugih sestankih, delo komunistov v stanovanjskih skupnostih, pri kra-

jevni odborih na deželi in podobno. Se posebej pa je prikazana dejavnost komunistov v vrstah SZDL. Na lanskih volitvah je vodstva osnovnih organizacij je bilo izvoljenih v našem okraju v te organe 1876 članov SZDL. Med temi je 613 komunistov. Hkrati s tem se je povečalo v teh organih število mladine od 208 na 366, kar so tudi komunisti vztrajno podpirali.

— — —

Zelo važna naloga komunistov je, da se nenehno učijo in usposablajo. Ta dejavnost je zelo oživila lani ob študiju Programa ZKJ. Pri občinskih komitejih so ob tem nastali predavateljski aktivisti. Skupno je pri tem delu sodelovalo 208 komunistov — predavateljev. Hkrati je bila lani v Kranju organizirana večerna politična šola ter dva trimesečna tečaja na Jesenicah.

Največje prizadevanje ideoloških komisij pa je bilo lani pri ustanavljanju delavskih univerz. Danes imamo v okraju 8 delavskih univerz (v vseh občinskih središčih, razen v Zireh), v katerih sodeluje 263 predavateljev. — Skozi vse oblike izobraževanja (večerne šole, razni tečaji in podobno) je bilo letos 53.775 državljanov, kar je velik uspeh. — Največ, in sicer 44.407, se jih je udeležilo poljudno znanstvenih predavanj, 4601 družbeno ekonomskih, 3379 idejno političnih ter 1397 strokovnih. De-

— — —

S takimi in podobnimi problemi so se zadnja leta ukvarjali komunisti. Kot člani samoupravnih organov, kot člani družbenih organizacij, kot navadni državljanji na zborih volivcev in drugod utrjajo pot novim odnosom med ljudmi.

MALI OGLASI

PRODAM

Prodaj os (glavo) za skobelni stroj. Sp. Besnica 47 4378
Prodaj telca, 6 mesecev staro, za pleme od dobre krave, zaradi pomanjkanja prostora. Naslov v oglasnem oddelku 4379

Prodaj 1500 kg korenja. Naslov v oglasnem oddelku. 4413

KUPIM

Kupim strešno opeko - takoj. - Naslov v oglasnem oddelku 4390
Kupim dobro ohranjeno kuhinjsko mizo. Naslov v oglasnem oddelku 4399
Kupim kravo - jalovo, ki ima še srednjo količino mleka. Rovte 10, Podnart 4400
Kupim motorno kolo starejšega tipa od 500 do 1200 cm; v voznem ali nevoznom stanju. Ponudbe oddati v oglasni oddelk. 4414
Kupim nivo na Primskovem ali v bližini. Ponudbe oddati v oglasni oddelk. 4415
Kupim dobro ohranjeno klavirsko harmoniko. Plačevala bi po obrokih. Naslov v oglasnem oddelku. 4416

OSTALO

Zahvaljujem se gasilskemu društvu Trstenik in kranjskemu gasilskemu društvu za hitro pomoč ob požaru. Alojz Grašič, Trstenik 4402
Dekle, ki dela na 2 izmeni gre pomagati v gospodinjstvo za hrano n stanovanje. Ponudbe oddati v oglasni oddelk. 4403
Sprejem v varstvo otroka od enega leta naprej. Naslov v oglasnem oddelku. 4404

Opozorjam vsakogar, ki bi širil kakršne koli neresnične govore o meni zaradi napada v Stražišču, da ga bom preganjal sodnim potom. Plestenjak Pavle. 4403
Najden ključ od motorja dobi lastnik pri Božeglav, Cesta Kokrškega odreda 19, Kranj. 4406
Plesna sekcija DPD Svoboda - Kranj center, organizira začetniški plesni tečaj vsak četrtek od 18.30 do 21. ure v prostorih Delavskega doma v Kranju. Vpisovanje v tečaj bo 24. in 25. t. m. v prostorih Delavskega doma - vhod nasproti avtobusne postaje, stopnišče Delavske univerze od 18. do 19.30 ure. Tečaj se prične v četrtek 1. decembra. Vljudno vabljeni. 4407

AMD Senčur obvešča vse šoferje amaterje in traktoriste, da bomo zaključili z zamenjavo vozniških dovoljenj 30. novembra 1960. Vse zainteresirane naprošamo, da pohitijo z zamenjavo starih vozniških dovoljenj, ker po tem roku zapadejo. Zamenjava se vrši vsak torek in četrtek od 16. do 18. ure v klubski sobi Zadrúžnega doma v Senčurju 4401

AMD Podnart obvešča vse vozniške dovoljenja izdajalo v soboto, dne 26. novembra 1960 od 15. do 19. ure v društveni pisarni. 4408

Ušel je pes volčjak. Sliši na ime Riso. Sporočiti proti nagradi na naslov Pečar, Cesta Kokrškega odreda 24, Kranj. 4409

Izgubil sem zaganjač (kurbel) na cesti iz Poljan do Kranja. Najditelja prosim naj ga proti nagradi vrne na naslov: Klemenčič Martin, Gorenja vas 58 nad Škofjo Loko. 4410

Običinska zveza DPM Jesenice razpisuje delovno mesto tehničnega sekretarja z znanjem stroještva in eventuelno stenografije. Nastop službe takoj. Prošnje je dostaviti do konca novembra na Občinsko zvezo DPM Jesenice. 4411

Nudim sobo in hrano ženski za pomoč v gospodinjstvu v popoldanskih urah. Naslov v oglasnem oddelku. 4412

Zahvaljujem se Državnemu zavarovalnemu zavodu in Glasu za izplačano zavarovalnino. Časopis »Glas« vsakomur priporočam. - Grašič Alojz, Trstenik.

OBJAVE

POSLOVNI ČAS TRGOVINSKEGA OMREŽJA GORENJSKE V ČASU PRAZNOVANJA 29. NOVEMBRA 1960

V soboto, dne 26. novembra 1960 bodo vse prodajalne odprte dopoldne in popoldne, kot vsak običajen delavnik;

v nedeljo, dne 27. novembra, bodo odprte samo tiste prodajalne, ki so odprte običajno ob nedeljah; v ponedeljek, dne 28. novembra, bodo zaprte vse prodajalne razen tistih, ki so odprte vse dni v letu in dežurnih prodajalnih kruha, ki so običajno odprte ob nedeljah;

v sredo, dne 30. novembra, bo poslovni čas isti kot običajno ob nedeljah, le da bodo odprte dopoldne tudi še mesnice ter od 6. do 9. ure zjutraj prodajalne mleka. - Prodajalne kruha bodo zaprte.

Kjer bi se pokazale potrebe, lahko uprave podjetij uvedejo tudi še daljši poslovni čas. O svojem poslovnem času bodo posamezne prodajalne tudi še same obvestile potrošnike.

Trgovinska zbornica Kranj

Sličice poštenosti

Trgovci se izogibajo samopostrežnih prodajalnic malinovcem in čokolado v dežniku - „Nisem vzela, mama mi je kupila“ - Kaj pa prodajalci?

Hitra potreba je želja potrošnikov in prodajalcev v trgovinah. Zlasti zadovoljne pa so gospodinje, če pri nakupovanju špecerijskega in delikatesnega blaga ne izgubijo preveč časa. Tip trgovine, ki zadošča takšnim željam, je vsekakor samopostrežna trgovina. Vse pa kaže, da se trgovci izogibajo takšnih trgovin in to zaradi kupcev - potrošnikov, ljudi brez morale, brez srčne kulture, ki ne znajo obvladati svojih »spretnehih prstov. Sicer pa naj napišem nekaj sličic poštenosti iz dveh kranjskih samopostrežnih trgovin, ki bodo same po sebi bralcu že vse povedale.

Majhna deklica si nedolžno ogleduje slaščice. Oči se ji iskre in švigajo od blagajničarke do drugih kupcev. V pripravah je že nervozna, končno pa ji je le uspelo. Čokolado za 120 dinarjev je »hladnokrvno« spustila v svoj žep. Nato je še hitro segla po zvečilnem gumiju in z njim odletela do blagajne.

- Kaj si kupila, punčka? - Cig-gumi.

Deklica je pošteno plačala zvečilni gumi in kar odneslo jo je. Toda, ko je bila med vrati, jo je zaustavil glas ene izmed prodajalk. Odšli sta na kratek pomehek v pisarno.

- Si prišla samo po zvečilni gumi? - Ja, kaj pa ste mislili? - Imaš še v kakšnem žepu kaj? - Nič.

- Tudi v levem ne? Mar ni v njem čokolada? - O, pa ja da je. Mama je bila včeraj na Dolenjskem, pa mi jo je za »štruco« prinesla. Varčujem z njo in je še nisem pojedla.

- Potem boš pustila čokolado pri nas in ko ti bo mama dala račun, s katerim je plačala čokolado, pridi z njim k nam, pa jo boš dobila.

S solzami v očeh je enajstletna deklica odšla, prodajalka pa zavedla na napačno pot, saj ji ni povedala svojega priimka, temveč priimek poštene in dobre deklice, sosedice iz njene vasi.

Toda pustimo otroke. Nepremišljenost jih pred lepo urejenimi prodajnimi policami kaj lahko zapele na napačno pot. To pa še toliko prej, če nimajo potrebne vzgoje. Zapisati pa moramo, da je prav med otroci največ zmkavtov. Seveda pa ne manjka tudi starejših. Lotimo se teh, odraslih ljudi, največkrat žensk v najmodernejših oblekah in z bogatim nakitom.

Ena izmed takšnih »gospa« je prišla pred dve v samopostrežno trgovino. Blagajničarka ji je pri vходу ponudila košarico, ki pa jo je gospa zavrnila, češ, saj ni tat, da bi si ne smela kar tako nabirati kar potrebuje. Nesramna res ne smem biti, si je mislila blagajničarka in pustila gospo na kupovanje brez predpisane košarice. Kljub temu pa jo je budno spremljala z očmi in po kratkem času skoraj okamenela - fina gospa je spustila v žep dve »Argo« kocki za juho, ki jih je pri blagajničarki tudi utajila. - Kako klavirno se je podvig ugledne

gospo končal, si lahko predstavljate.

Tako se pripeti tudi »ugledni gospo«. Kakšen škandal zaradi dveh »Argo« kock. Odšla bi ti-sočake, samo da bi bilo zamolčano njeno ime. Da bi vzela košarico kot vsi ostali ljudje, pa jo je bilo sram. Morda bi jo prav košarica obvarovala nepremišljenosti. Morda ji potem roka z blagom ne bi ušla v žep, temveč bi kocki spustila v košarico.

Druga gospa je prišla v prodajalno s tako bogatim plaščem, da se oči prodajalk in blagajničark kar niso moge napasti lepega blaga in čudovitega kroja. Toda vzela je tudi košarico. Razen tega pa je imela s seboj še dežnik - letos je res že precej deževalo - in tudi svojo torbico. V košarico je naložila že precej reči. - V dežnik pa je spustila stekleničko malinovca in veliko čokolado.

Se in še bi lahko naštevvali zgodbe, katerih glavni igralci v samopostrežnih trgovinah so res otroci, pobalini ali pa »fine gospo«. Uslužbenci samopostrežnih trgovin se takšnih zmkavtov upravičeno boje. V eni sami kranjski samopostrežni trgovini je zaradi takšnih ljudi povprečno mesečno okoli 20 tisoč dinarjev izgube. Škoda nosi kolektiv. Z drugimi besedami, vsak član kolektiva je povprečno vsak mesec prikrajšan za približno 2000 din. Če pa bi zvišali ceno blagu, bi bili oškodovani vsi potrošniki.

Upajmo, da samo zaradi nekaj nepoštenih ljudi ne bomo odstopili od samopostrežnih trgovin, temveč skušali pomagati vsi, da bomo imeli še več takšnih prodajalnic, saj moramo tudi v trgovini v korak s časom. Seveda pa bomo morali pri tem vsi pomagati odkrivati zmkavte, kar bo njim samim v korist in seveda vsem ostalim. n.n.

KINO

Jesenice »RADIO«: 24. in 25. novembra nemško-jugoslovanski barvni film DEKLETA IN MOZJE

Jesenice »PLAVZ«: 24. in 25. novembra ameriški barvni cinemascope film GOLI IN MRTVI

Kropa: 24. novembra francoski film BEGUNCI, predstava ob 19.30

Radovljica: 24. novembra japonski vojni film LJUDJE TORPEDA, predstave ob 17.30 in 20. uri, 25. novembra ameriški barvni cinemascope film ČRNI DAN V BLACK ROCKU, predstava ob 20. uri

Bled: 24. in 25. novembra jugoslovanski film TRIJE KORAKI V PRAZNO, predstava ob 20. uri

Kranj »STORŽIC«: 23. novembra premiera sovjetskega filma ČLOVEKOVA USODA, predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri, matineja istega filma ob 10. uri, 24. novembra francoski barvni film POT V RAJ, predstave ob 10.15 in 21. uri, sovjetski film ČLOVEKOVA USODA, predstave ob 17. in 19. uri, 25. novembra francoski barvni film ČRNI OREF, predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri, matineja istega filma ob 10. uri

Stražišče »Svoboda«: 23. novembra francoski barvni film POT V RAJ, predstave ob 18. in 20. uri, 24. novembra italijanski film PRECEP, predstave ob 18. in 20. uri

Primskovo »TRIGLAV«: 24. novembra francoski barvni film POT V RAJ, predstave ob 19. uri

Naklo: 23. novembra italijanski film PRECEP, predstava ob 19. uri

Škofja Loka: 23. novembra madžarski film ŽELEZNI CVET, 25. novembra ameriški barvni film NAJVEČJA PREDSTAVA, predstave ob 18. in 20. uri

Kamnik: 22., 23. in 24. novembra italijan film ČLOVEK V KRATKIHLACAH, predstave ob 20. uri

Duplica: 23. in 24. novembra francoski barvni cinemascope film ZENA IN NJENA IGRACKA, predstave ob 19. uri

GLEDALIŠČE

Prešernovo gledališče Kranj - dne 24. novembra ob 20. uri za red DJAŠKI, M. Benetevič: HVARCANKA, gostuje Sentjakobsko gledališče iz Ljubljane. Pri predstavah »HVARCANKA« je vstop mladini pod 16 leti prepovedan.

RAZDELITEV NOVIH VOZNIŠKIH DOVOLJENJ

Zdrženje šoferjev in avtomobanikov podružnice Kranj obvešča vse poklene šoferje, da bo razdelitev novih vozniških dovoljenj združeno s kratkim predavanjem in filmi o »Varnosti prometa« v nedeljo, dne 27. novembra 1960 ob 9. uri dopoldan v sejni dvorani OLO Kranj. S seboj je prinesiti potrdilo katero nadomestuje vozniško dovoljenje.

Upravni odbor

Bralcem in naročnikom!

Uredništvo in uprava »Glasa« sta te dni že začela s pripravami na vsakoletno tradicionalno nagradno žrebanje za svoje naročnike. Za spremembo od prejšnjih let bodo nagrade za leto 1961 bogatejše in pestrejšje.

- 1. nagrada - moped ali televizijski sprejemnik (po želji)
2. nagrada - električni štedilnik
3. in 4. nagrada - radijski sprejemnik in še najmanj 100 nagrad, ki jih za naše vsakoletno žrebanje poklonijo delovni kolektivi.

Mikavno, kaj? Toda tudi vi ste lahko srečni dobitnik. Seveda pa se morate tudi v prihodnjem letu naročiti na »Glas«. Nagradnega žrebanja, ki bo predvidoma februarja prihodnje leto, se boste lahko udeležili z enim, dvema ali tremi kuponji, in sicer pod pogojem, če boste vplačali polletno ali celoletno naročnino ali pa če boste že peto leto naš naročnik.

In če k vsemu temu dodamo še, da je vsak naš naročnik nezgodno zavarovan in ima 50 odstotkov popusta pri oglašanju, boste prav gotovo ostali ali pa postali naročnik najbolj priljubljenega časopisa na Gorenjskem - »Glasa« - tudi v letu 1961.

Uredništvo in uprava

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij trgovskega podjetja »PRESKRBA«, Tržič razpisuje delovna mesta:

- 1. Poslovodje-kinje za poslovalnico Jelendol.
2. Poslovodje-kinje za poslovalnico Sebenje.
3. Trgovskega pomočnika - prodajalca železninarske stroke.

Osebnih dohodki po TP in pravilniku o nagrajevanju po učinku. Nastop službe pod 1. s 1. januarjem 1961. Stanovanje zagotovljeno. Nastop službe pod 2. in 3. možen takoj.

Vedno in posod s klobuki

Tovarne klobukov

„Šešir“

Škofja Loka

Oglejte si nove jesenske in zimske modele v trgovinah:

- Kranj »Elita Tekstil«
Jesenice »Konfekcija«
Tržič »Ljubelj«
Radovljica »Manufaktura«
Kranjska gora »Škrlatica«
Bohinjska Bistrica »Šavica«

Prepričajte se o kvaliteti in zadovoljniji boste!

PRAVNI NASVETI

V. Z., Tržič

VPRAŠANJE - Z možem imate prihranjen denar in naložena na hranilno knjižico. Ker pa je knjižica na ime moža, vas zanima ali v primeru njegove smrti lahko dvigate denar.

ODGOVOR - V skladu z zakonom o dedovanju (Uradni list FLRJ, št. 20/55) bi bil denar vračunan v vrednosti zapuščine in bi ga do konca zapuščinske razprave ne mogli izkoriščati, razen za pogrebne stroške.

K. R., Kranj

VPRAŠANJE - V najem ste oddali stanovanjsko hišo in se je najemnik obvezal, da bo poravnal vse stroške popravila, sedaj se temu upira.

ODGOVOR - V skladu s 102. členom zakona o stanovanjskih razmerjih (Ur. list FLRJ, številka 16/59) lahko lastnik in nosilec stanovanjske pravice pogoditi, da bo nosilec trpel vse stroške popravila, izvemši velika popravila. Pogodba pa mora biti sklenjena v pisni obliki.

B. K., Kranj

VPRAŠANJE - Sin hodi v industrijsko šolo, kjer ima brezplačno oskrbo. Zanima vas, ali ste še nadalje upravičeni do otroškega dodatka.

ODGOVOR - V skladu s 24. členom uredbe o otroških dodatkih (Uradni list FLRJ, št. 36/55) ne pripada otroški dodatek otrokom, ki imajo brezplačno oskrbo toliko časa, dokler ta traja.

V. Z., Jesenice

VPRAŠANJE - Na stanovanju imate stranka, od katere del najemnine morate odvzeti v banko za popravilo, zanima vas, ali je to obvezno.

ODGOVOR - V skladu s ločko

1. člen 103 zakona o stanovanjskih razmerjih mora lastnik plačevati stroške za opravljanje in vzdrževanje hiš iz stanarine, ki mu jo plačajo nosilci stanovanjske pravice.

Z. P., Radovljica

VPRAŠANJE - Zanima vas, do koliko dni izrednega dopusta ste upravičeni, če se vam poroči brat.

ODGOVOR - V skladu s 214. členom zakona o delovnih razmerjih (Uradni list FLRJ, številka 53/57) v upravičenih primerih lahko dobi delavec neplačan izredni dopust, na kakšen način in ob pogojih, ki jih določajo pravila podjetja.

K. G., Škofja Loka

VPRAŠANJE - Umrli vam je sorodnik, ki je zapustil samo premičnine (pohištvo, obleka, in tako dalje), zanima vas, ali se bo vršila zapuščinska obravnava.

ODGOVOR - V skladu s 216. členom zakona o dedovanju (Ur. list FLRJ, št. 20/55), če je zapustnik zapustil samo premičnine, pa nobeden od tistih, ki so poklicani k dedovanju ne zahtevajo obravnave, se ista ne izvrši.

Z. V., Jesenice

VPRAŠANJE - V podjetju je prišlo do prekinitve dela brez vaše krivde. Zanima vas, do kolikšnega plačila ste upravičeni za ta čas.

ODGOVOR - V skladu s 246. členom zakona o delovnih razmerjih (Uradni list FLRJ, št. 53 iz leta 1957) imajo delavci v gospodarski organizaciji, v kateri pride do prekinitve dela brez njihove krivde, pravice do nadomestila v višini, ki jo predvideva tarifni pravilnik podjetja.

Walter Zeman pred sodiščem

Znani športnik krivec prometne nezgode

Te dni se je moral znani nogometni vratar dunajskega kluba Rapid in večkratni član avstrijske nogometne reprezentance Walter Zeman zagovarjati pred sodiščem. Ne morda pred kakšnim športnim disciplinskim sodiščem zaradi prekrška na nogometnem polju, temveč pred kazenskim sodnikom, ki ga je obtožil kot povzročitelja prometnih nesreč.

Walter Zeman in Erich Neumann, ki je bil tudi na zatožni klopi sta uslužbenca dunajske pivarne. Njuno delo je bilo predvsem črpanje vode, ki se po določenem času nabere v plinskih cevah. Voda, ki sta jo izčrpala, je odtekala na cestišče in potem dalje v kanale.

Nekega ponedeljka v avgustu sta oba obtožena opravljala svoje delo v dunajski ulici Urania. Na njuno veliko začudenje, pa je iz cevi pričelo teči namoča voda olje, ki so ga verjetno nekoč vili v cevi, da bi jih zavarovali pred rjo.

Ko je pričelo olje teči po cestišču sta moža prenehala s črpanjem. Neumann je takoj odšel po pesek, da bi z njim popisal masne madeže. "Tiger" (kakor ga imenujejo največjeji prištati Rapida) Zeman, pa je ta čas čakal svojega tovariša.

In prav to je bilo napačno. Namesto da bi Zeman čakal, bi moral ta čas stati na cestišču in preusmerjati promet. Res je, da se tedaj ni zgodila nobena hušja prometna nesreča, temveč je nekoliko zdrsel po cestišču le en avtomobil, zgodilo pa bi se lahko kaj mnogo hušega. Sodnik je oba obtožena spoznal za kriva in obsedel vsakega na 200 šilingov globe.

Senzacija na „Manganovi gori“

Prva žičnica je začela obratovati leta 1872

Večina Gorenjcev pozna Begunjsko kot izletno točko z bujno floro, ki je daleč naokrog ni lepše.

Begunjska je dostopna z več strani, tako z Most pri Zirovnici, kakor iz Begunj čez Sv. Peter in čez Polško planino ali pa skozi Drago. Iz Tržiča se pride na Begunjsko po Ljubeljski cesti do Sv. Ane, mimo starih rudniških obratov, poznanih iz tržičke zgodovine, na planino Prevalj in nato čez Sentanski greben.

Ko je leta 1872. uspelo javorniškim plavzarjem - prvim na svetu - pod vodstvom Tržičana viteza Lamberta Pantza, prvega tehničnega ravnatelja Kranjske industrijske družbe, izdelati ferromanganovo rudo za fužino v Kamni gorici, na Savi in Javorniku, pozneje pa za obmorsko železarno v Skednju pri Trstu.

Prvi jamski koncesiji sta bili podeljeni 14. decembra 1799. leta in 17. junija 1806. leta. Rudniki manganove rude - piroluzita - so bili na nadmorski višini 1400 m. Transport manganove rude iz strme Begunjske ima zgodovinsko ozadje. Prvotno so manganovo rudo vozili z ročnimi sanmi v zimskem času, in to v dobi fužinarja Rearda, barona Zoisa in pozneje, ko sta se združili obe fužini Sava in Javornik v Kranjsko industrijsko družbo.

Ker vozniki z ročnimi sanmi niso uspeli zadovoljiti potrebam po manganovi rudi, se je L. Pantz odločil, da reši problem bodočega transporta. Omislil si je transport manganove rude iz Begunjske do Jezere (Smokuška planina) s pomočjo žičnice, s katero bi pospešil proizvodnjo najpomembnejše zlitine tistih časov, pri proizvodnji jekla. Pod vodstvom L. Pantza in »šitnega« majstra Heinricha Fesla je bila žičnica stavljena v poskusno obratovanje jeseni 1872. leta, redno pa je začela obratovati v januarju naslednjega leta.

V ohranjenem dokumentu piše, da je bil konstruktor Pantz nagrajen s 300 goldinarji. Fesl pa 200 goldinarji za uspešno gradnjo in obratovanje žičnice.

Vse strojne naprave za žičnico, ki je bila prva te vrste na Slovenskem, so bile izdelane v železarni Kranjske industrijske družbe na Savi in Bohinjski Bistrici. Žičnica je bila patentirana za dobo 10 let in je vzbudila pravo senzacijo pri švicarskih strokovnjakih, ki so si jo prišli ogledati.

Žičnica za transport manganove rude in jamskega lesa je bila v principu in tehnični izvedbi do cela drugačna kot iz tedaj poznane žičnice. Imela je eno samo pleteno jekleno vrvo za pravo tavora ter prazen voz. - Oporišče žičnice je služilo kot izogibalnica za prazne in naložene vozove, ki so vozili v dolino ter nazaj v hrib. Zaradi izredno hribovitega terena je bila žičnica povezana z dvema strojnima.

Vzrej žičnice je strogo potmož, večjih več ali manj, glede na proizvodnjo rude. - Pri gornjih strojnihkih so bili zaporedni zavirači in dva pomočnika, ki sta polnila vozčke z manganovo rudo. Tovor sta morala pripeljati do žičnice po 136 sežnivih visečih tirnicel ter jih na to pritriliti z vlečno vrvo. V dolini, kjer je bila druga strojnica, sta delo opravljala zavirači in njegov pomočnik. Naloga pomočnika je bila, da je pravočasno odklopil vrvo od dospelih voz ter jo priklopil na prazen voz, ki je bil usmerjen nazaj v gornji strojnici.

Transport z žičnice je pocenil protivno stroškov in omogočil, da je bila ruda dostavljena na Javornik in Savo ob vsakem vremenu, kar prej ni bilo mogoče. Za Begunjsko žičnico so v Bohinju na načrtih Pantza zgradili še pet žičnic za prevoz lesa. Najpomembnejši sta bili žičnica v Blatnem grabnu, v Soteski in na Komarici. Te žičnice so prevažale les za tržičke papirnice in tovarne glasbil v Nemčiji.

Pantzove žičnice na Gorenjskem so bile vsekakor velika tehnična pridobitev preteklega stoletja za napredek rudarstva in gozdarstva.

Aleksander Rjazancev

Letališče proizvajalec žita

Letališče v Stavangeru je med največjimi proizvajalci žita na Norveškem. - Upravnik letališča inž. Uleberg-Hansen je pričel pred desetimi leti s setvijo velikih kompleksov zemljišč, ki se razprostirajo med stezami za odlet in pristank. Poleg žita sejejo sedaj tudi deteljico in letališče razpolaga z najmodernejšimi kmetijskimi stroji. Doseženi so že tako dobri rezultati, da so sledila temu vzgledu tudi druga norveška letališča.

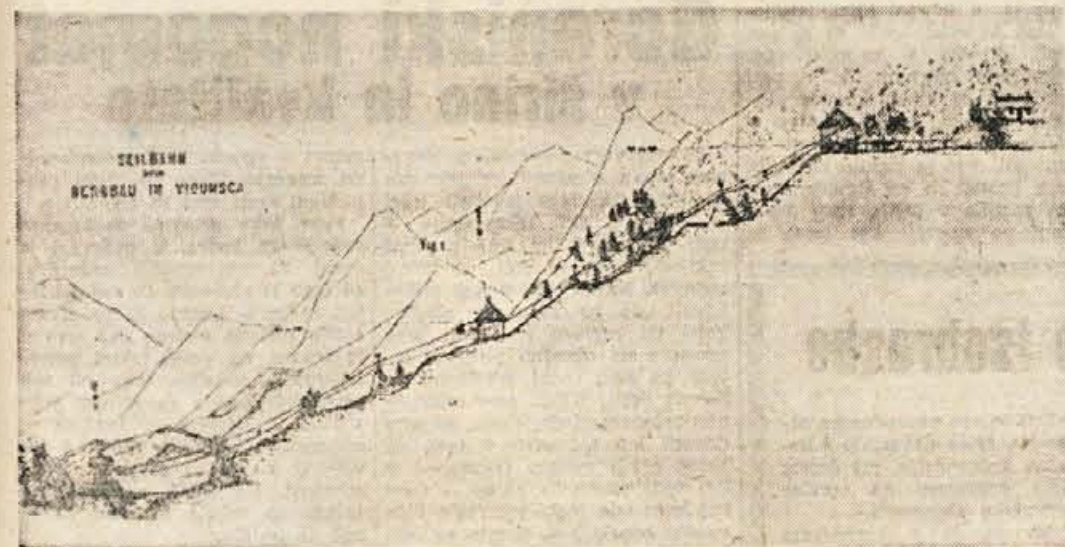
MODNO SMUCANJE BREZ SMUČK

Medtem ko so »oblečeni« klovni zabavali gledalce med odmorom, so člani nekega kluba pokazali, da se pri nekaterih brzinhah možno deseti po vodi s podplati. Pri maksimalni hitrosti tolna-vlačilca so vodni smučarji odmetavali smuč, namesto njih pa so drsili po podplatih. Nekoliko navzgor zavihani prsti so predstavliali hribovine smučk. Pravičje, da je edina nerodnost tega športa padec, kadar čoln zmanjša hitrost po končani vožnji.

Zastrupljeno ozračje

Narastanje motorizacije v mestih vodi do čedalje pogostejših zastrupitev z ogljikovim oksidom, kar povzroča slabitev srca, kapi, izliv krvi v možgane itd. Podobno kot ogljikov oksid delujejo tudi drugi odpadni plini, ki nastajajo ob izgorovanju pogonskih goriv. Razen tega je v velikih mestih škodljivo tudi izparevanje asfalta.

Glavna bolezen vsemestnega modernega človeka pa je ta, da mu je v prostem času potrebno vedno več dražljajev, če se hoče v svojem vegetativnem nemiru omamiti; odvalil se je iz naravne razbremenitve in počitka.

Žičnica za manganove rudnike na Begunjski

Lov na gramofonske plošče

Danski nacionalni muzej iz Kopenhagena išče po vsem svetu stare gramofonske plošče. Gre za plošče vseh vrst, ki so jih posneli pred letom 1935 s popularno in klasično dansko ali inozemsko glasbo.

Muzej ustvarja veliko diskoteko, zato je pred štirimi leti pozval javnost, naj prispeva iskane plošče. Do zdaj so zbrali že okoli 10

tisoč gramofonskih plošč in tisoč fonografskih valjev.

Ustanova želi ohraniti čimveč popularne in klasične glasbe iz prejšnjih obdobij. Z nabitralno akcijo so obogatili muzej z že zelo redkimi posnetki, med drugim s fonografskimi valji iz prejšnjega stoletja in gramofonskimi ploščami iz leta 1901.

Ko bodo kolekcijo uredili, bodo izdelali zanjo tudi poseben katalo-

g. Muzej bo odprl oddelek s posebnim studijem, kjer bodo obiskovalci lahko poslušali vsako ploščo, ki jih bo zanimala.

LIZ protestira: N sem debela

Znana filmska igralka Elizabeth Taylor je vložila tožbo pri uredništvu nekega londonskega dnevnika zaradi kletve in zahteve šest

milijonov dolarjev odškodnine. Članek je namreč zapisal, da je morala biti snemanje filma »Kleopatrina« odloženo, ker se je Liz, ki naj bi v njej igrala glavno vlogo, preveč zredila. Liz je energično protestirala: »To je grda laž in kleveta! Edini vzrok za preložitve snemanja je bila moja bolezen!«

Film »Kleopatrina« bo splošno edinstven v zgodovini filmske industrije. Liz Taylor sprejme za svoje vlogo nič več in nič manj kot milijon dolarjev, razen tega ima družba Twenty-Century-Fox še velike todatnje stroške, ker slabo vreme ovira snemanje.

»Bodite no toliko olikani in odstopite moji ženi sedeži!«

BODICE

Δ Kdor mi bo še upal trditi, da Tržičani veliko pijejo, ga bom brez pomisleka mahnil. - Pri potrebi, na kabinu v Tržiču kaj lahko naleti, dobiš piščo ali jedila šele potem, ko te že vsi mine. Pred dnevi sem sedel v restavraciji Pošte. Najmanj deset minut sem čakal, da sem prišel na vrsto pri edini natakarici, ki so jo številni opoldanski gostje že močno utrudili. - Toda, naj bo, sem si mislil, do segedinarja, ki sem ga naročil, bom pa le prišel. Toda minule so spet bežale, moje oči pa so usakokrat mejele in bolj prosječe ogledovale za natakarico, ki je šla najmanj 30-krat mimo mene. Minilo je 20 minut, odkar sem naročil in takrat se je natakarica spet ogledala pri meni. Vendar ste v zmoti, če mislite, da sem že dobil segedinar. Natakarica me je enkrat prišla vprašati, kaj bi rad. Za nekoliko neveljden sem ji že enkrat povedal, da segedinar in k naročilu dodal še brizganega cviček. Segedinar sem potem hitro dobil in že tudi pojedel sem ga, zataknilo pa se je pri cvičku. Tega sem moral še enkrat naročiti. Konec koncev pa sem moral precej čakati, da sem lahko

plačal. In ko sem zapuščal restavracijo, bi najraje zavpil »živelo gostinstvo!« - Kompletne takšne vrste ni pretiran, saj sem za segedinar, dve žrnjici in dva deci brizganega cvička v eri mehanizacije, avtomatizacije in atomizacije čakal točno eno uro.

Δ Pa še tole. Prišel sem šel in ne vem kdaj me bodo spet videli. Na Visokem smo imeli v nedeljo konferenco krajevne odbora SZDL. Precej nas je bilo v veliki dvorani, v kateri pa je bilo hladno kot v ledenici. Premraženi smo drgetali kot šibe na vodi in verjemi mi, zaoblubil sem se, da pribodnič ne bom več nosil svojega zdravja naprodaj. Zaujam pa naj vam je to, da sem v dvorani videl tudi neč. le nihogar ni bilo, ki bi zakuril v njih. Pribodnič nasvidenje! Vaš Bodičar

AGATA CHRISTIE

12

ALIBI

Flora je sedela na divanu ob oknu. Bila je v črtni in nervozno je siskala roke. Ustrašil sem se izraza njenega obraza. Vsa barva je izgnila z nje.

-Dr. Sheppard, prišla sem, da bi vas prosila za pomoč.

-Seveda vam bo pomagal. - Je odvrnila Karolina.

-Rada bi vas prosila, da bi me spremlili k vašemu sosedu?

-K mojemu sosedu? - sem presenečeno vprašala.

-Vi bi radi obiskali smejnega možička? - je vzkliknila Karolina.

-Toda, ali ne veste, kdo je to? -

-Ne zagotovo, - sem dejala. - Menišva, da je bil kdaj poprej frizer?

-Florine oči so se razširile.

-Toda to je vendar Hercule Poirot! Gotovo veste, koga menim - slavni privatni detektiv! Pred letom dni se je umaknil in naselil tukaj, Siric je vedel zanj, toda ker je gospod Poirot želel mir, mu je stric obljubil, da nikomur ne bo izdal, kdo je.

-Torej to je njegov poklic, - sem tiho dejala.

-Prav gotovo ste se slišali o njem, ali ne? -

-Jaz sem sicer star štirinajst, kot pravi Karolina, - sem odgovorila. - vendar sem že slišal o njem.

-Radi bi ga obiskali? - sem počasi vprašala. -Toda zakaj?

-Seveda, da bi ga nagovorila, da najde morilca. - Je ostro dejala Karolina. -Ne bodi tako zabij, James.

-Mar ne zaupate inspektorju Davisu? - sem nadaljevala.

-Seveda ne, - je odgovorila namesto nje Karolina. -Jaz mu tudi ne.

-Vsakdo bi moral pomisliti, da so umorili Karolininega strica.

-Po čem sodite, da bo raziskal zadevo? - sem vprašala. -Ne pozabite, da je opustil svoj poklic.

-Prav zato, - je skromno dejala Flora. -Moram na pripraviti do tega.

-Ali gotovo veste, da ravnate prav? - sem jo resno vprašal.

-Gotovo je prav, - je dejala Karolina. -Sia bom z njo, če bo hotela.

-Ce nimate nič proti, gospodična Sheppard, bi zaprosila doktorja, naj me spremlja, - je dejala Flora.

-Vedeti morate, - je odkritosrčno nadaljevala, - da je dr. Sheppard zdravnik in da je odkril truplo. Zato bo lahko gospodu Poirotu povedal vse podrobnosti.

-Da, - je morala priznati Karolina proti svoji volji. -strinjam se s tem.

-Flora, - sem resno dejal, -naj vam svetujem. Priporočam vam, da ne vmešavate detektiva v to stvar.

-Flora je skočila pokonec. Njena lica so postala rdeča.

-Vem, zakaj to pravite, - je vzkliknila. -Toda ravno zaradi tega me nekaj silil, da se obračam nanj. Vas je strah, mene pa ne. Ralpa poznam bolje kot vi.

-Rah, - je zamrmrala Karolina, -kaj pa ima Ralph s tem?

-Nisva se zmenila za to vprašanje.

-Morda je Ralph slabič, - je nadaljevala Flora, -morda je včasih storil kaj slabega - toda nikdar ne bi storil umora.

-Ne, ne, - sem vzkliknil, -saj nisem mislil nanj.

-Zakaj pa ste potlej šli sinoči k Trem merjascem? - je vprašala Flora, -potem ko ste šli domov, mislim takrat, ko ste odkrili stričeve truplo?

-V tem hipu nisem našel besed. Upal sem, da nihče ne bo vedel ničesar o tem obisku.

-Od kod to veste? -

-Zjutraj sem obiskala Ralpa, - je odgovorila Flora, -ko mi je služničad povedala, da se je tam nastanil ...

-Ali niste vedeli, da je v Kines Abbotu? -

-Ne. Bila sem presenečena. Tega nisem mogla razumeti. Sja sem tja in vprašala po njem. Povedal so mi to, kar ste zvedeli tudi vi najbrž že sinoči: da je sinoči proti večerim odšel in - da se še ni vrnil.

-Njen pogled je izzivalno zadel v mojega in namesto odgovora na moje nemo vprašanje je izbruhnila: -Kaj pa je pri tem? Lahko je odšel bog ve kam. Morda se je vrnil v London ...

-In pustil priljago tu? - sem jo prijazno vprašal. Flora je zacepetala z nogami.

-Vseeno mi je. Zato se bo že našla kakšna obrazložitve.

-In zaradi tega ste hoteli obiskati Hercula Poirota? Ali ne bi bilo bolje, če bi stvari pustili take, kot so? Policija ni najmanj ne sumi v Ralpa, temveč zasleduje neko popolnoma drugo sled.

-Saj to je tisto, - je vzkliknila dekle, -policija sumi. Zjutraj je prišel neki možik iz Granhestra, inšpektor Raglan, odvrten mrtjen merjasček. Zvedela sem, da je poprel bil že pri Trem merjascih. Najbrž misli, da je Ralph morilec.

-Ce pa je tako, potem so morali od sinoči spremljati svoje mnenje, - sem počasi dejala. -Davis je sumil Parkerja.

-Parker? - Smešno! - je jezno odvrnila moja sestra.

Flora je stopila k meni in se dotaknila moje roke.

-Oh, dr. Sheppard, pojdiva h gospodu Poirotu. On bo že našel Ralpa.

-Moja draga Flora, - sem prijazno dejal in ji položil roko na ramo, -ali veste zagotovo, da je resnica za nas najboljša?

-Pogledala me je in resno prikimala.

-Vi tega ne verjamete, - je odvrnila. -Toda jaz vem. Ralpa poznam bolje kot vi.

-Seveda ni en storilec, - je povedala Karolina, ki je le z največjo težavo brzdala jezik. -Ralph je sicer lahko vetrnjak, toda kljub temu je priden dečko ...

Ker je Flora vztrajala pri svojem, sem moral popustiti in odšla sva, preden je moja sestra lahko povedala vse svoje domneve, ki so se začenjale po vrsti z njeno najljubšo besedo: seveda ...

Vrata sosednje hiše nama je odprla stara žena z ogromno bretonsko avbo. Vse je kazalo, da je gospod Poirot doma.

Popeljala nas je v majhen, skrbno pospravljen salon in tam naju je čez nekaj trenutkov obiskal moj prijatelj od večera.

-Monsieur le docteur, - je smehljaje se dejal. -Mademoiselle ...

Priklonil se je Flori.

-Morda ste, - sem začel, -že slišal o tragediji, ki se je pripetila preteklo noč.

Obraz se mu je zresnil.

-Da, slišal sem. Strašno je to. Zagotavljam gospodinj svoje najgloblje sožalje. Kaj lahko storim za vas? -

-Gospodična Ackroyd, - sem začel, -vas prost ... hm ...

... da bi našli morilca, - je končala Flora začeti stavek.

-Razumem, - je dejal možiček. -Toda to bo opravila vendar policija, ali ne? -

-Lahko bi storila napako, - je dejala Flora. -Bom se, da je na najboljših noči, da stari napako. Prosim vas, gospod Poirot, ali nam ne bi pomagali? Ce ... če gre za denar ...

Poirot je odmahnil z roko.

-Ne tako, gospodična, ne tako, prosim. Nočem trditi, da mi ni nič za denar. -Njegove oči so se nenkrat zasvetile. -Denar mi danes mnogo pomeni in včasih tudi ni bilo drugače. Toda, če se bam zavzel za stvar, boste morali nekaj razumeti. Pojem vztrajam do konca. Dober pes nikdar ne zapusti stedi, ali razumete? Morda boste takrat obžalovali, da niste prepustili tega umora krajevnim policijam.

-Resnico hočem vedeti! - je dejala Flora in mu pogledala naravnost v oči.

-Popolno resnico? -

-Popolno resnico.

-Potem bom prevzel ta primer, - je mirno dejal možiček. -Upam, da teh besed nikdar ne boste obžalovali. Prosim, obišite mi podrobnosti.

-Dr. Sheppard bo to lahko opravil bolje, - je dejala Flora. -O tem ve več kot jaz.

Po teh besedah sem začel obnavljati pripovedovati. Poirot je pazljivo poslušal, tu in tam posevil vmes s kakim vprašanjem, toda večinoma je bil molče in je gledal v stran. Končal sem s svojim in inšpektorjem očehom iz Ferly Parka prekleto noč.

-In zdaj, - je dejala Flora, ko sem končal, -mu povžite vse o Ralpu.

Obotavljal sem se, toda njen zapovedovalni pogled me je prisilil, da sem nadaljeval.

-Sinoči ste šli v gostilno. Pri trem merjascih? - je vprašal Poirot, vsaka neč?

-Pogledal sem, da bi prebrskal svoje besede.

-Mislim sem, nekdo bo moral obvestiti mladega moža o smrti njegovega očima. Ko sem zapustil Ferly, sem se spomnil, da razen Ackroyda in mene najbrž nihče ni vedel o Ralповem bivanju v vas.

OTOK ZAKLADOV

R. L. STEVENSON

51. »Ce bi ukazal zdajle obrniti ladjo, bi se takoj upril.« je menil kapitan Smolett. »Zaklada se nisimo dvignili in na ladji imamo nekaj zvestih mošt. Zato potrpežljivo čakajmo in budno pazimo! Imajmo oči odprte, to je moj nasvet! Naš mali Jim Hawkins naj se suče med mornarji, ker ga imajo radi in mu zaupajo. To je vse!« Čudno mi je bilo pri sreč. Od vseh šestindvajset ljudi na ladji je bilo le sedem mošt, ki smo se nanje lahko zanesli. In še eden od njih je bil fantič - jaz.

52. Ko sem prišel drugo jutro na krov, je bil videti otok povsem drugačen. Kamor si pogledal, so ga pokrivali sivkasti gozdovi, vmes pa so se belle lise peska in vitke smreke so molele med ostalo drevje. Vrhovi gora in gričev so kazali svoje gole stene. Vsi so bili prav čudnih oblik, zlasti gora Daljnogled, ki je bila najvišja in zgoraj ravna. »Hispaniola« je jedala v vetru in se stresala. Moral sem se krepko držati vrvi in tedaj sem zasovražil že samo misel na ta otok.

TELESNA KULTURA

Tesna zmaga finskega državnega prvaka na Jesenicah

V ponedeljek zvečer je gostoval na Jesenicah hokejski klub Inves iz Dampere, ki je državni prvak Finske. Z našim državnim prvacom, hokejskim klubom Jesenice, je odigral mednarodno prijateljsko tekmo, ki je bila že četrta mednarodna tekma letošnje hokejske sezone na Jesenicah.

Gostje so bili odlični in so premagali domače z rezultatom 7:4 (3:2, 2:2, 2:0), kar dokazuje, da so tudi domači igrali zelo dobro. Za Jesenice so igrali: Novak, Gale, Ravnik, Brun, Mlakar, Valentar, Viktor Tišler, Klinar, Bogojan, Tone Tišler, Felc, Smolej, Boris Cebulj, Niko Cebulj in Ivo Jan.

V finski ekipi je igralo kar pet državnih reprezentantov. Strelci za Jesenice: Tišler V. 2, Smolej I., Cebulj Niko I. Pred več kot 3000 gledalci sta sodila tekmo Kerkoš - Jugoslavija in Lindrooz

nikoli in v dvanajsti minuti razliko znižali na 2:1, v petnajsti minuti pa rezultat izenačili. Se v isti minuti so bili gostje spet uspešni in tako prvo tretjino zaključili s 3:2.

Druga tretjina je bila najlepši del igre. Obe moštvi sta zaigrali izredno lepo in tehnično dovršeno igro. Za Jesenice sta dala v drugi tretjini gola V. Tišler in N. Cebulj, za goste pa Lehtolaine in Kontto.

V zadnji tretjini so gostje ostreje napadali ter domače kar se da stiskali, vendar so se ti odlično branili in so jih gostje lahko le dvakrat preigrali in tako zaključili zadnjo tretjino z 2:0.

Tudi tokrat je bil med Jeseničani najboljši mladi vratar Gale, ki je številne strele odlično branil. S svojo igro je navdušil tudi priznani Valentar, Klinar pa je kljub telesni poškodbi dokazal, da je še vedno hokejist številka 1. Tokratna tekma je bila na ravni evropskih hokejskih tekem. Ob večkratnih takih srečanjih bo naš državni prvak, hokejski klub Jesenice postal enakoveren partner ostalim evropskim klubom.

Nogometni komentar

Gorenjski nogomet v širino in kvaliteto

Iz razgovora s tovarišem Novakom smo v pisarni Gorenjske nogometne podzveze izvedeli tole:

»Jesenski del tekmovanja v naši podzvezni ligi smo pravkar zaključili. Moram reči, da dokaj uspešno. Na začetku nismo pričakovali, da bo šlo tako gladko, kajti tri mesece smo bili brez prostora za okrajno pisarno, letga pa smo sedaj dobili tu, ob Savski cesti. Kljub prej omenjenim težavam glede lokala, pa smo dosegli lep napredek v tem, da poleg prvih moštvev tekmujejo v ligi tudi pionirske ekipe - tako kot letos mladinska moštva v Slovenski conski ligi. S tem se lahko pohvalimo v malokateri podzvezi (če upoštevamo število pionirskih tekmovalnih moštvev). Zal pa je pri nas malo mladinskih enajstoric. Mislim, da bi se tudi ta pomanjkljivost dala odpraviti; najbolje s tem, da bi gorenjski nogometni klub organiziral v svojem kraju, medškolsko tekmovanje. Klubi so nam to sicer obljubili, toda ostalo je le pri obljubah. Upam, da bomo imeli v organiziranem malega nogometa več sreče; tudi to skrb smo prepustili zgolj klubom. Mali nogomet je zanimiva igra in je namenjena predvsem šolam, ki nimajo možnosti, da si zgradijo velika igrišča. Klubi so propozicije že dobili, treba je le začeti z delom.

Na Gorenjskem nam primanjkuje vadijskega kadra za nogomet - imamo le 2 profesionalna trenerja. Tako so klubi prepuščeni sami sebi in životarijo. Prav tako nimamo zadostnega sodniškega kadra. V podzvezi je sedaj 20 nogometnih sodnikov, od tega 15 aktivnih. In sedaj kratak račun - imamo 15 sodnikov, vsako nedeljo obsega naš spored 14 tekem, na vsaki tekmi potrebujemo 3 sodnike, trije od teh petnajstih sodijo republiške tekme... Zaključek je logičen - nogometnih sodnikov nimamo dovolj, ti ki so, pa so preobremenjeni. Na šolah pripravljamo tejaže za mlade sodnike in - tudi to bo šlo.

Pa še naše zastopstvo v Slovenski conski ligi. Ena ekipa v tekmovanju najboljših republiških moštvev je za Gorenjsko odločno premalo. Z delitvijo sil tu ne bomo dosti dosegli, z združitvijo pa bi se kvaliteta izboljšala.

Res, tako ne bo šlo naprej. Klubi se ne morejo otresti zakoreninjenega rivalstva in se borijo (ne le pri tekmi), drug proti drugemu. Samo primer: v okolici Kranja imamo kar sedem klubov, od katerih se nobeden ne more pohvaliti z kdo ve kakšno kvaliteto pri igri; iz moštvev pa očitno izstopajo posamezniki, ki bi celo v republiškem merilu dosegali lepe uspehe, če bi se združili. Tu ne »namiguje« na razdore. - Morda bi se o tem pristojni forumi kdaj resno pogovorili.

Letos pri tekmovanju nismo imeli posebnih težav. Rečem naj le kritično pripombo čez škočješko občinstvo, ki nam še dela preglavice. Posebno se je njihova neopornost pokazala pri tekmi z Jeseničani. Čudno, da uprava tamkajšnjega kluba ni zmožna odstraniti poznane nenapravne z igrišča, saj ti jemljejo nogometašem dobro ime in jim samo škodujejo, čeprav so igralci disciplinirani. J. Zontar

NAŠ RAZGOVOR

Odslej več strokovne izobrazbe

Prav v teh dneh je praznovala 10-letnico obstoja kranjska obrtna zbornica. Ob tej priložnosti smo prosili predsednika Janka Urbanca za kratek razgovor.

»Vloga in naloge obrtnih zbornic so se v procesu našega družbenega razvoja večkrat menjale. Prav sedaj smo v fazi, ko je treba organizacijo in delo zbornice prilagoditi novemu zakonu, ki odreja zbornicam še večji pomen in še odgovornije naloge.«

»Zanimajo me vaša prizadevanja glede razvoja zasebne in družbene obrti.«

»Čeprav se število zasebnih obrtnikov še vedno zmanjšuje, to ne pomeni, da se zasebna obrt likvidira. Zbornica se je vedno zavzemala za pravičen odnos do delovnega obrtnika. - Velika pridobitev zasebne obrti je ustanovitev sklada za vzajemno pomoč zasebnim obrtnikom. Obrtniki so videli korist tega zavarovanja, kar je omogočilo, da smo v našem okraju dosegli največji odstotek zavarovanih obrtnikov, ki je dosegel približno 68 odstotkov vseh zasebnih obrtnikov. Pred nami je nadalje sprejetje zakona o obveznem socialnem zavarovanju vseh zasebnih obrtnikov, ki naj bi veljal že od 1. januarja 1961.

V tem obdobju pa je dosegla zares velik vzpon družbena obrt. Leta 1950 je bilo v obrti zaposlenih skupno za vajeni 4921 oseb, od tega v družbeni obrti 1807, v zasebni pa 3114; število zaposlenih je do danes poraslo na 6092 ali za 23 odstotkov. V družbeni obrti je zaposlenih 2417, povečanje torej za 39,1 odstotka, v zasebni pa 2675, zmanjšanje za 14,8 odstotka. - Poležaj družbene obrti se je torej iz leta v leto izboljševal.

»Kaj pa kadri?«
»Vprašanje kadra je bilo sprva zares pereč problem. Zaradi boljše stimulacije v industriji in trgovini, so ljudje raje odhajali tja. Hkrati z uvajanjem novih oblik nagrajevanja po večniku, pa je naraslo tudi število zaposlenih obrtnikov, kar je tudi pripomoglo k povečanemu obsegu proizvodov in storitev. Pri vsem tem pa moramo paziti predvsem na kvaliteto izdelkov.

»Ne glede na navedene ugotovitve pa obstoječe zmogljivosti obrti ne zadovoljujejo potrebe, kar velja posebno za zadovoljevanje individualnih potreb prebivalstva in potreb po obrtniških delih v gradbeništvu.

»Nova reorganizacija obrtno-komunalna zbornica bo imela pomembno družbeno vlogo na področju celotne komunalne dejavnosti, saj bo vključevala raz-

zen obrti še vse gospodarske organizacije, ki se ukvarjajo s komunalno dejavnostjo, pri čemer mislimo predvsem na servise stanovanjske skupnosti.«

»Kako pa je v kranjskem okraju preskrbjeno za strokovno izobraževanje obrtniškega kadra?«

»Na Vajenski šoli v Kranju, kjer se naši ljudje šolajo, smo v letošnjem letu ustanovili posebno tromesečno šolo za visokokvalificirane delavce. - Ena skupina učencev je to šolo že uspešno zaključila, druga pa je pravkar pričela s poukom. Učna doba za posamezne obrtne stroke je po novem zakonu skrajšana, vendar imajo omogočen vstop na vajeniško šolo le učenci s popolno osepletko. Sedajni del vajeniške šole bodo postali posebni obrtniški centri, v katerih bomo krepili predvsem za strokovno izobrazbo obrtniškega kadra.«

»Kako pa je v kranjskem okraju preskrbjeno za strokovno izobraževanje obrtniškega kadra?«

»Na Vajenski šoli v Kranju, kjer se naši ljudje šolajo, smo v letošnjem letu ustanovili posebno tromesečno šolo za visokokvalificirane delavce. - Ena skupina učencev je to šolo že uspešno zaključila, druga pa je pravkar pričela s poukom. Učna doba za posamezne obrtne stroke je po novem zakonu skrajšana, vendar imajo omogočen vstop na vajeniško šolo le učenci s popolno osepletko. Sedajni del vajeniške šole bodo postali posebni obrtniški centri, v katerih bomo krepili predvsem za strokovno izobrazbo obrtniškega kadra.«

»Kako pa je v kranjskem okraju preskrbjeno za strokovno izobraževanje obrtniškega kadra?«

»Na Vajenski šoli v Kranju, kjer se naši ljudje šolajo, smo v letošnjem letu ustanovili posebno tromesečno šolo za visokokvalificirane delavce. - Ena skupina učencev je to šolo že uspešno zaključila, druga pa je pravkar pričela s poukom. Učna doba za posamezne obrtne stroke je po novem zakonu skrajšana, vendar imajo omogočen vstop na vajeniško šolo le učenci s popolno osepletko. Sedajni del vajeniške šole bodo postali posebni obrtniški centri, v katerih bomo krepili predvsem za strokovno izobrazbo obrtniškega kadra.«

KULTURNI RAZGLEDI

TROJE GOSTOVANJ

Kranj - Zadnje dni, v petek, nedeljo in ponedeljek so se na odru Prešernovega gledališča vrstile kar tri gledališke skupine. - Najprej je z uspehom gostovalo Sentjakobsko gledališče iz Ljubljane s »Hvarčanko«, ki je imelo dve predstavi. Imelo pa bo še nekaj predstav za abonance. V nedeljo je gostovala družina iz Besnice s »Svetim plamenom«. Mladi in nepoznani igralci so kranjsko občinstvo prijetno presenetili. - Zadnji gost pa je bilo ljubljansko Mestno gledališče. V drugi številki je objavljeno tudi statut in program za revijo dramskih sekcij in pravilnik revije mladinske dramatike v letu 1961.

VEČER ZABAVNE GLASBE

Kranj - Zvečeli smo, da slovenska koncertna postovalnica pripravila za začetek prihodnjega meseca večer zabavne glasbe, na katerem bodo izvajalci priznani zagrebški jazz kvartet in pevka Gabi Novak.

SIMPOZIJ

Radovljica - V petek je bil tu končan tridnevni simpozij slovenskih umetniških zgodovinarjev. - Naš 50 zgodovinarjev je v referatih in razpravah pregledalo svoje dosedanje delo in sprejelo »merila za delo v prihodnosti«. - Zgodovinarji so si med zasedanjem ogledali tudi nekatere zgodovinske umetnostne zanimivosti na Bledu, v Tupalčah, Seničnem in Srednji vasi pri Kranju.

PRED OKRAJNO REVILJO

Večina pevskih zborov v kranjskem okraju se te dni pripravlja na okrajno revijo, ki bo 17. decembra v Kranju.

PRIPRAVE NA SPREJEM

Jesenice Slovenska prosvetna zveza v Celovcu bo v začetku decembra pripravila na Jesenicah gostovanje Rožnanskega pevskega zbora, tamburškega zbora iz St. Janža in Sveč. Sejskega godalnega tria in violinista Greinerja iz Globasnice. - Gostovanje bo organiziralo DPD Svoboda Jesenice, in sicer na odru jeseniškega gledališča »Tone Cufar«. Naslednjega dne bodo Jeseničani pripravili koroški Slovanec izlet na Vitane. S predvidenim gostovanjem bodo gostje vrnili obisk Jeseničanom, ki so bili pred 3 meseci na Koroškem.

PRVA PREMIERA

Kranj - Dramska družina DPD »Svoboda« Strazišče bo imela v nedeljo popoldne prvo premiero v letošnji sezoni. V režiji Petra Malca (član mariborskega gledališča) so člani družine nastudirali Patricka »Vroč kri«.

DANES OBČNI ZBOR

Kranj - Danes zvečer ob 19. uri bo v Delavskem domu redni letni občni zbor DPD »Svoboda« Kranj - center.

SLAVNOSTNA AKADEMIJA

Kranj - V počastitev Dneva republike bo v sobota zvečer v Prešernovem gledališču slavnostna akademija. Podobne akademije v Kranju še ni bilo, saj bodo tokrat izvajalci priznani slovenski umetniki. Sodelovali bodo pevec - solisti ljubljanske opere, recitator Janez Rohaček in godba na pihala iz Velenja.

KRANJČANI V KROPI

Kropa - V nedeljo popoldne so tu gostovali člani kranjske dramske družine s Prešernovim »Inšpektorjem na obisku«. Kranjčani, ki so navdušili gledalce z uprizoritvijo doma in na nekaterih drugih odrih, so poskrbeli za prijeten kulturni užitek tudi v Kropi.

BILTEN PROSVETNEGA SERVISA - POTREBEN PRIROČNIK

Dober svetovalec za vsakogar, ki se ukvarja s kulturno-prosvetnim delom, bo prav gotovo Bilten Prosvetnega servisa. Druga številka je v povečani nakladi izšla pred nedavnim. Priročnik prinaša

Sodišča

IZDAJAL SE JE ZA ČLANA LJUDSKE MILICE

Na 10.000 dinarjev kazni je bil obsojen B. S., in sicer zaradi dejanja, ki ga sme opraviti le za to določena uradna oseba. 23. oktobra letos je namreč na cesti Gorenja vas-Lučine s signalno lučjo ustavil dva mladoletna kolesarja, jima dejal, da vozita brez luči, čeprav sta te imela v redu, od njiju pa zahteval plačilo kazni, in sicer od vsakega po 100 dinarjev. Ker sta kolesarja mislila, da ju je ustavil predstavnik Ljudske milice, sta mu kazen izplačala. Precejšnjo denarna kazen in stroški postopka, bodo obdolženca verjetno spametovali, da se ne bo v prihodnje posluževal takih stvari.

MALOMARNA VOZŃJA

Dne 18. novembra letos je bil pri Okrajnem sodišču v Skofji Loki obsojen na 2 meseca zapore in na plačilo odškodnine v vrednosti 8000 dinarjev H. J., ker je 27. septembra letos na cesti Sk. Loka-Stari dvor zaradi neprevidne vožnje podrl na skrajni desni strani ceste idočo P. L. ki je pri padcu dobila več lažjih telesnih poškodb in razen tega utrpela nekaj škode na obleki. Kazen je sodišče obdolženca odložilo pogojno za dobó dveh let, ker še doslej ni bil kaznovan in je dejanje v glavnem priznal.

NE SREČE

16. novembra je na cesti II. r. da Poljane-Sk. Loka motorist J. U. pri prehitovanju zavozil v skrajno levo in padel v cestni jarek. Pri padcu se je telesno poškodoval. Večje materialne škode ni bilo. Vzrok nesreče je bilo nepravilno prehitovanje.

Ob 11. uri se je istega dne pripetila nesreča na cesti III. r. vedno Gorenja vas-Zirovski vrh. V njenem stanju je vozil z mopedom J. G. in zaradi tega na ovinku padel. Dobil je lažje telesne poškodbe in so mu morali nuditi zdravniško pomoč.

PLAČILO ZA KAZNIVO DEJANJE

Pred Okrajnim sodiščem v Sk. Loki je bil 18. novembra kaznovan gostilničar K. D., ker je dal Upravi za dohodke pri ObLo Skofja Loka krivo davčno prijavo, s čemer je zatajil za okrog 69.000 dinarjev davka. Obdolženec si je lani nabavil v Brečicah 2067 litrov vina in 900 steklenic piva. Te pijače pa ni po predpisih knjižil in za to tudi ni plačal ustreznega davka. Obdolženec je dejanje zagovarjal, češ, da je vino kupil za družbeno organizacijo Gorenjske

PLAČILO ZA KAZNIVO DEJANJE

Pred Okrajnim sodiščem v Sk. Loki je bil 18. novembra kaznovan gostilničar K. D., ker je dal Upravi za dohodke pri ObLo Skofja Loka krivo davčno prijavo, s čemer je zatajil za okrog 69.000 dinarjev davka. Obdolženec si je lani nabavil v Brečicah 2067 litrov vina in 900 steklenic piva. Te pijače pa ni po predpisih knjižil in za to tudi ni plačal ustreznega davka. Obdolženec je dejanje zagovarjal, češ, da je vino kupil za družbeno organizacijo Gorenjske

KOROŠKA BELA NAJBOLJŠA

Občinski strelski odbor na Jesenicah je organiziral pionirsko strelsko tekmovanje vseh šol občine Jesenice za leto 1960. Tekmovanje je bilo ekipno in posamezno ter zelo zanimivo, ker so nekatere šole poslale na tekmovanje tudi po tri ekipe. Vrstni red zmagovalcev je naslednji: ekipno - osemletka Koroška Bela 376, Tone Cufar Jesenice 284, Kranjska gora itd. od 500 možnih krogov. Ekipo so prejela nagrade in sicer: pokal z zračno puško, zračno puško, žogo za odbojko itd. Od posameznikov so bili najboljši: Tine Markež, Koroška Bela, 83 krogov; Igor Dolinar 89, Branko Bratinčič 80, Jože Svab 79, Rajko Kozgajek 77, od 100 možnih krogov. Vsi ti pionirji so iz Koroške Bele.

PLAČILO ZA KAZNIVO DEJANJE

Pred Okrajnim sodiščem v Sk. Loki je bil 18. novembra kaznovan gostilničar K. D., ker je dal Upravi za dohodke pri ObLo Skofja Loka krivo davčno prijavo, s čemer je zatajil za okrog 69.000 dinarjev davka. Obdolženec si je lani nabavil v Brečicah 2067 litrov vina in 900 steklenic piva. Te pijače pa ni po predpisih knjižil in za to tudi ni plačal ustreznega davka. Obdolženec je dejanje zagovarjal, češ, da je vino kupil za družbeno organizacijo Gorenjske

PLAČILO ZA KAZNIVO DEJANJE

Pred Okrajnim sodiščem v Sk. Loki je bil 18. novembra kaznovan gostilničar K. D., ker je dal Upravi za dohodke pri ObLo Skofja Loka krivo davčno prijavo, s čemer je zatajil za okrog 69.000 dinarjev davka. Obdolženec si je lani nabavil v Brečicah 2067 litrov vina in 900 steklenic piva. Te pijače pa ni po predpisih knjižil in za to tudi ni plačal ustreznega davka. Obdolženec je dejanje zagovarjal, češ, da je vino kupil za družbeno organizacijo Gorenjske

USPELI RAZGOVOR O ŠPORTU

Jesenice Pisali smo že, da so člani DPD Svoboda »Tone Cufar« z Jesenic sprejeli program dela, ki zajema nove oblike kulturno-prosvetne dejavnosti in da so ustanovili komisijo, ki mora skrbeti za organizacijo kulturno-vzgojnih prireditev pod naslovom »Tribuna naših dni«. V sredo, 16. novembra, so v ta ciklus prireditev vključili tudi razgovor o športu. Na skrbno pripravljemem večeru so vidni jeseniški športniki vseh panog in športni funkcionarji odgovarjali na vprašanja o športnih uspehih in športnih problemih na Jesenicah. Zanimive odgovore je dopolnjevalo predvajanje ožkotrajnih filmov in instrumentalni sekret jeseniške Svobode. U.

PLAČILO ZA KAZNIVO DEJANJE

Pred Okrajnim sodiščem v Sk. Loki je bil 18. novembra kaznovan gostilničar K. D., ker je dal Upravi za dohodke pri ObLo Skofja Loka krivo davčno prijavo, s čemer je zatajil za okrog 69.000 dinarjev davka. Obdolženec si je lani nabavil v Brečicah 2067 litrov vina in 900 steklenic piva. Te pijače pa ni po predpisih knjižil in za to tudi ni plačal ustreznega davka. Obdolženec je dejanje zagovarjal, češ, da je vino kupil za družbeno organizacijo Gorenjske

PLAČILO ZA KAZNIVO DEJANJE

Pred Okrajnim sodiščem v Sk. Loki je bil 18. novembra kaznovan gostilničar K. D., ker je dal Upravi za dohodke pri ObLo Skofja Loka krivo davčno prijavo, s čemer je zatajil za okrog 69.000 dinarjev davka. Obdolženec si je lani nabavil v Brečicah 2067 litrov vina in 900 steklenic piva. Te pijače pa ni po predpisih knjižil in za to tudi ni plačal ustreznega davka. Obdolženec je dejanje zagovarjal, češ, da je vino kupil za družbeno organizacijo Gorenjske

PLAČILO ZA KAZNIVO DEJANJE

Pred Okrajnim sodiščem v Sk. Loki je bil 18. novembra kaznovan gostilničar K. D., ker je dal Upravi za dohodke pri ObLo Skofja Loka krivo davčno prijavo, s čemer je zatajil za okrog 69.000 dinarjev davka. Obdolženec si je lani nabavil v Brečicah 2067 litrov vina in 900 steklenic piva. Te pijače pa ni po predpisih knjižil in za to tudi ni plačal ustreznega davka. Obdolženec je dejanje zagovarjal, češ, da je vino kupil za družbeno organizacijo Gorenjske

PLAČILO ZA KAZNIVO DEJANJE

Pred Okrajnim sodiščem v Sk. Loki je bil 18. novembra kaznovan gostilničar K. D., ker je dal Upravi za dohodke pri ObLo Skofja Loka krivo davčno prijavo, s čemer je zatajil za okrog 69.000 dinarjev davka. Obdolženec si je lani nabavil v Brečicah 2067 litrov vina in 900 steklenic piva. Te pijače pa ni po predpisih knjižil in za to tudi ni plačal ustreznega davka. Obdolženec je dejanje zagovarjal, češ, da je vino kupil za družbeno organizacijo Gorenjske